

2. Sociální vývoj

Zaměstnanost, ekonomická aktivita

V posledních 4 letech se pracovní síla v Plzeňském kraji zvyšuje

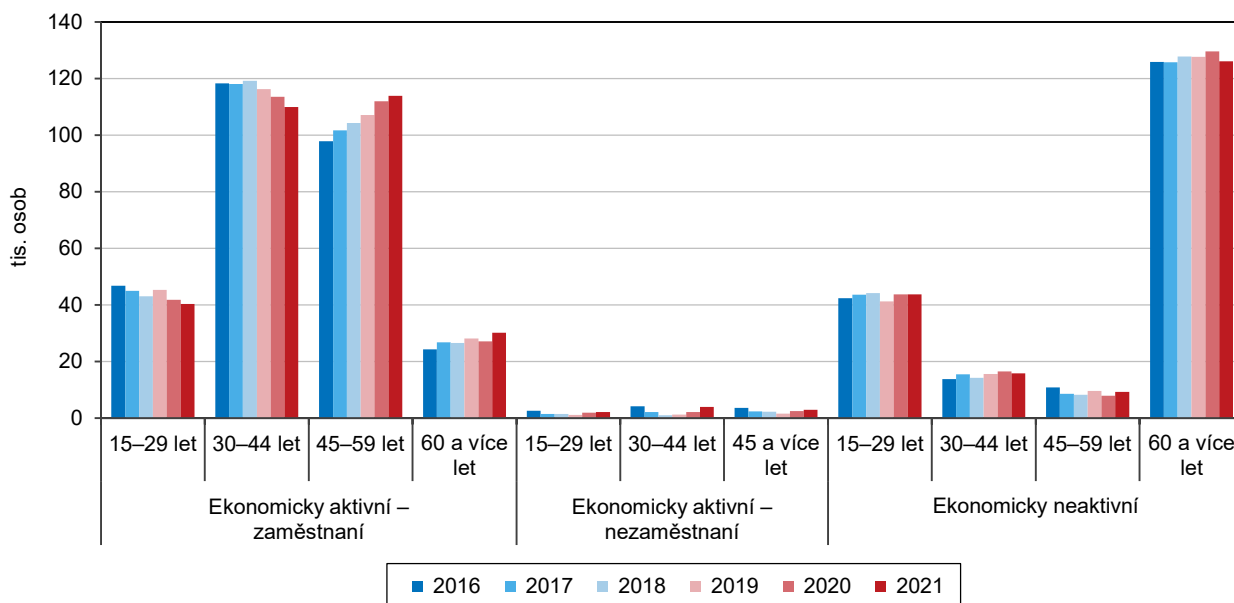
Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) představovalo v roce 2021 **pracovní sílu**¹¹ v Plzeňském kraji 303,8 tis. osob, což znamená jen mírný meziroční nárůst. Ve srovnání s rokem 2016 se však jedná o vyšší hodnotu o 6,4 tis. osob, tedy o 2,2 %. Změna vzdělanostní struktury obyvatelstva ve věku 15 a více let se ve sledovaném časovém období nejvíce pozitivně projevila u vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, kde se podíl vysokoškoláků (17,0 %) zvýšil meziročně o 1,5 procentního bodu (dále jen p. b.). Naopak u osob s dosaženým středním vzděláním bez maturity i s maturitou došlo k mírnému meziročnímu poklesu (o 1,8 p. b.).

Úroveň vzdělanosti pracovní síly se mírně zvyšuje

K růstu od roku 2016 (o 1,2 p. b.) došlo v případě již zmíněné skupiny obyvatel vysokoškolsky vzdělaných. V pětileté časové řadě je trend u této skupiny kolísavý, do roku 2018 došlo k nárůstu, poté postupně do roku 2020 podíl klesá. Také podíl středoškoláku s maturitou od roku 2016 zaznamenal nárůst o 0,9 p. b. U skupiny obyvatel se základním vzděláním a bez vzdělání, kteří se na celkové pracovní síle podílí 14,4 %, došlo od roku 2016 k nárůstu podílu o 0,7 p. b. Naopak došlo od roku 2016 k poklesu podílu u skupiny obyvatel se středním vzděláním bez maturity, kteří se nyní na pracovní síle podílí 33,6 %, a to o 2,8 p. b.

Graf 2.1 Obyvatelstvo Plzeňského kraje podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

K nejvýraznější změně ve věkové struktuře pracovní síly došlo u osob ve věku 30–44 let

Ve **věkové struktuře pracovní síly** v období roku 2016–2021 došlo ke změně u ekonomicky aktivních ve věkové kategorii nad 60 let, kdy na začátku sledovaného období bylo v této věkové skupině 8,4 % ekonomicky aktivních, zatímco na konci sledovaného období představovali ekonomicky aktivní ve věku nad 60 let již 10,2 %. Tato změna souvisela s prodlužováním věku při odchodu do důchodu. Naopak výraznější pokles zaznamenala věková kategorie 30–44 let (37,4 %), a to o 3,8 p. b.

¹¹ Pracovní síla je tvořena osobami ekonomicky aktivními (zaměstnanými i nezaměstnanými)

V roce 2016 patřilo 136,1 tis. obyvatel celkem do věkové kategorie 30–44 let, zatímco v roce 2021 pouze 129,7 tis., což představuje celkový pokles o 4,7 %.

Mezi zaměstnanými je podíl mužů vyšší

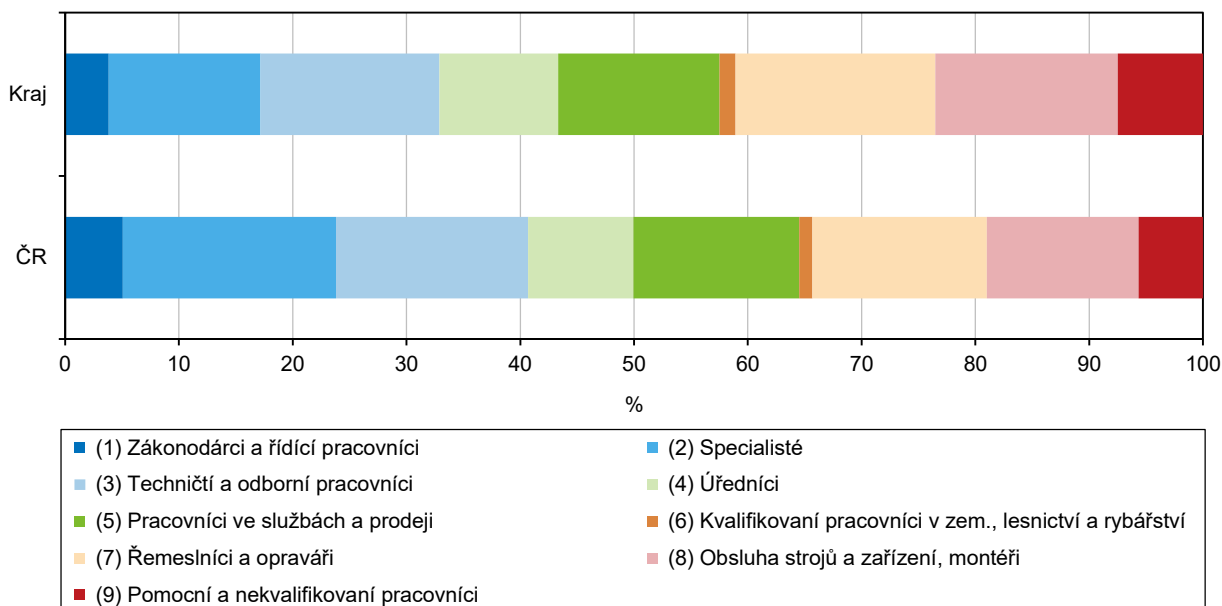
Počet **zaměstnaných** má v posledních pěti letech kolísavý charakter, v roce 2021 dosáhl hodnoty 294,5 tis. osob, což představuje od roku 2016 nárůst o 2,5 %. Nejvyšší počet zaměstnaných (296,8 tis. osob) byl ve sledovaném období v roce 2019. Z celkového počtu osob tvořících pracovní sílu představovali zaměstnaní 97,0 % pracovní síly. V meziročním srovnání byl podíl zaměstnaných nižší o 0,8 p. b. Z celkového počtu zaměstnaných tvořily 43,1 % ženy. Podíl žen se meziročně snížil o 0,6 p. b. Během sledovaného období byl podíl mužů vyšší než podíl žen, v roce 2021 zaznamenal hodnotu 56,9 %.

Zaměstnanost je nejvyšší v terciárním sektoru, kde pracuje až 55,4 % zaměstnaných v kraji

V hodnoceném období se podíl zaměstnaných od roku 2016 do roku 2020 navýšil pouze v terciárním sektoru (služby). **Sekundární sektor** (průmysl a stavebnictví) vykazuje spíše kolísavý charakter vývoje. V **primárním sektoru** (zemědělství, lesnictví a rybářství) jde do roku 2019 jen o klesající tendenci v tomto mezidobí, až v roce 2020 je zaznamenán mírný nárůst. V roce 2016 dosahoval podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru 42,0 %, v roce 2020 poklesl na 40,7 %. I když se podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru meziročně snížil o 0,8 p. b., přesto v mezikrajském srovnání byl sedmým podílem v ČR (přesahující republikový průměr o 4,7 p. b.). Zaměstnanost v **terciární sféře** meziročně narostla o 0,7 p. b. Sektor služeb se na celkové zaměstnanosti v kraji podílí 55,4 %. V rámci ČR se jedná o pátý podíl, který přesahuje republikový průměr o 0,9 p. b. Klesající tendenci podílu zaměstnaných v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví a rybářství) přerušil mírný meziroční nárůst v roce 2020 o 0,1 p. b. na hodnotu 3,9 %.

Graf 2.2 Zaměstnaní podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Plzeňském kraji a ČR v roce 2021

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Podíl podnikajících osob na celkové zaměstnaných dosáhl hodnoty 11,0 %

Podle postavení v zaměstnání (CZ-ISCE) představují nejvyšší podíl zaměstnaných osob v roce 2021 zaměstnanci (od roku 2012 včetně členů produkčních družstev), a to 87,2 %. V ostatní skupině podnikatelů (pracujících na vlastní účet) byl podíl zaměstnaných podstatně nižší (11,0 %). V meziročním srovnání mírně vzrostl počet

zaměstnanců včetně členů produkčních družstev o 1,4 %, a naopak klesl počet pracujících na vlastní účet o 1,0 %. Na počtu zaměstnaných celkem v ČR se podílel Plzeňský kraj v roce 2021 celkem 5,6 %, v případě zaměstnanců 5,9 % a podnikatelů 4,6 %. V mezikrajském srovnání vykazuje Plzeňský kraj osmý podíl podnikatelské sféry na zaměstnaných celkem a zároveň sedmý podíl zaměstnanců na zaměstnaných osobách celkem. V podnikatelské sféře nedosahuje republikového podílu o 2,4 p. b., u zaměstnanců naopak převyšuje republikový podíl o 3,1 p. b. I když zaměstnanost roste, podnikání se stává z hlediska pohledu stability pravidelných příjmů poměrně rizikové a pro určitou část podnikatelů je bezpečnější, pokud vedle podnikání vykonávají ještě další výdělečnou činnost formou zaměstnání.

Dlouhodobě se pokles projevuje zejména u kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství

V roce 2021 se meziročně zvýšily počty zaměstnaných (podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO) v kategorii úředníků (o 17,5 %), zákonodárců a řídicích pracovníků (o 13,9 %), také u pomocných a nekvalifikovaných pracovníků (o 12,6 %), kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství (o 9,8 %) a specialistů (o 5,7 %). Naopak pokles zaznamenala kategorie technických a odborných pracovníků (o 11,3 %), obsluha strojů a zařízení, montérů (o 8,5 %). Mírný meziroční pokles je vidět u pracovníků ve službách a prodeji (o 0,9 %). Z dlouhodobého pohledu (od roku 2016) se větší nárůst projevuje nejen u pomocníků a nekvalifikovaných pracovníků (o 26,8 %), ale také u úředníků, specialistů, menší nárůst u řemeslníků a opravářů, a také u pracovníků v kategorii obsluhy strojů a zařízení, montérů. Nejvýraznější snížení zaměstnaných z dlouhodobého pohledu se projevovalo ve skupině kvalifikovaných pracovníků v zemědělství, lesnictví a rybářství (pokles o 23,3 %), zákonodárců a řídicích pracovníků, pracovníků ve službách a prodeji, a také technických a odborných pracovníků.

Plzeňský kraj dosáhl v roce 2021 třetí nejvyšší hodnoty míry zaměstnanosti

Míra zaměstnanosti¹² v roce 2021 dosáhla 59,1 % a představovala zvýšení o 0,5 p. b. od roku 2016. Ve srovnání s předchozím rokem je míra zaměstnanosti téměř shodná, jednalo se o minimální nárůst. V mezikrajském srovnání se jedná o třetí nejvyšší hodnotu v ČR, převyšující republikový průměr o 1,0 p. b. Míra zaměstnanosti mužů činila 67,9 % a žen 50,4 %. Zatímco míra zaměstnanosti u mužů vzrostla o 0,7 p. b., u žen došlo k poklesu o 0,7 p. b.

Míra ekonomické aktivity představuje mírně kolísající trend

Míra ekonomické aktivity¹³ v roce 2021 činila 60,9 %, což představuje v meziročním srovnání mírný nárůst o 0,5 p. b. V rámci ČR má Plzeňský kraj třetí nejvyšší míru ekonomické aktivity za Hl. městem Prahou (64,7 %) a Středočeským krajem (61,6 %). Republikový průměr přesahuje jen o 1,2 p. b. Míra ekonomické aktivity mužů meziročně vzrostla o 1,4 p. b. na 69,8 % a u žen naopak poklesla o 0,3 p. b. na 52,3 %.

U počtu osob s druhým (dalším) zaměstnáním došlo k meziročnímu poklesu o 7,7 %

V roce 2021 vykonávalo **druhé (další) zaměstnání** 8,0 tis. osob, což znamená o 0,7 tis. méně než v předchozím roce. Z celkového počtu zaměstnaných v kraji činily tyto osoby 5,8 %, tj. osmý podíl v mezikrajském srovnání. Z genderového pohledu druhé (další) zaměstnání mělo 4,4 tis. mužů a 3,6 tis. žen. Meziročně se tyto počty zaměstnaných snížily o 26,2 % u mužů a zvýšily o 32,6 % u žen. Z dlouhodobého pohledu se u obou pohlaví projevuje spíše rostoucí tendence vývoje, pouze v roce 2018 byl zaznamenán pokles zaměstnanců s druhým zaměstnáním týkající se jak mužů, tak i žen. Na celkovém počtu zaměstnaných mužů se podílejí muži s druhým (dalším) zaměstnáním 2,6 % a na celkovém počtu žen poté ženy s dalším zaměstnáním 2,8 %.

¹² Podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob 15letých a starších

¹³ Podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných (pracovní síly) na počtu osob 15letých a starších

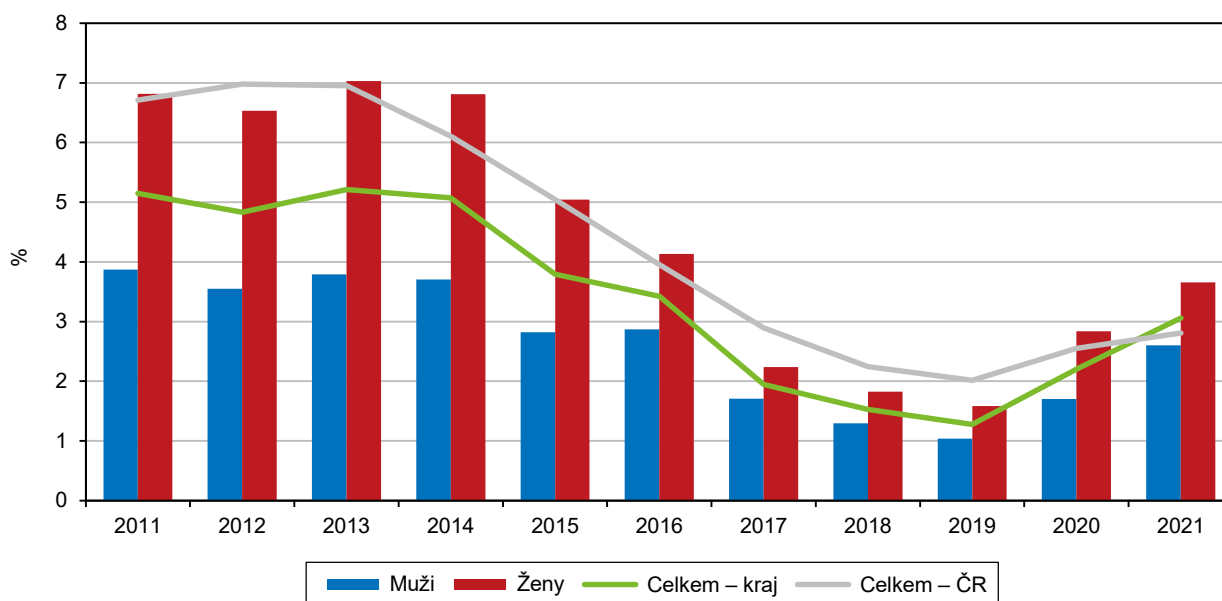

Plzeňský kraj měl čtvrtou nejvyšší hodnotu obecné míry nezaměstnanosti

Počet **nezaměstnaných** se do roku 2019 snižoval, v roce 2019 se jednalo o nejnižší hodnotu počtu nezaměstnaných od roku 2000, a to 3,8 tis. nezaměstnaných. Od roku 2019 počet nezaměstnaných narůstá. V roce 2021 bylo v kraji 9,3 tis. nezaměstnaných osob. Meziročně se počet nezaměstnaných zásadně zvýšil, a to o 40,2 %. Ženy představovaly z celkového počtu nezaměstnaných 51,8 %. **Obecná míra nezaměstnanosti**¹⁴ dosáhla v roce 2021 hodnoty 3,1 %. Meziročně vzrostla hodnota tohoto ukazatele o 0,9 p. b. V mezikrajském srovnání má Plzeňský kraj čtvrtou nejvyšší míru nezaměstnanosti. Obecná míra nezaměstnanosti dosáhla u mužů 2,6 % a u žen 3,7 %. Pokles obecné míry nezaměstnanosti v rámci časové řady byl stejný u žen i mužů. Obecná míra nezaměstnanosti u mužů se od roku 2016 snížila o 0,3 p. b., u žen o 0,4 p. b.

Graf 2.3 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Plzeňském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Plzeňský kraj v podílu seniorské kategorie na celkovém počtu ekonomicky neaktivních osob zaujímá osmé místo v ČR

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo má v dlouhodobé časové řadě velice variabilní průběh, střídavě s mírnými výkyvy. V roce 2021 dosáhl počet ekonomicky neaktivních hodnoty 194,8 tis. osob, což meziročně znamenalo pokles o 1,4 %. Z celkového počtu ekonomicky neaktivních osob bylo 64,7 % ve věkové kategorii 60 a více let (meziročně o 0,9 p. b. méně). Ekonomicky neaktivní ve věkové kategorii 15–29 let tvořily z celkového počtu ekonomicky neaktivních 22,4 % (meziroční nárůst o 0,3 p. b.). Z dlouhodobého vývoje jsou zřejmé narůstající počty ekonomicky neaktivních ve věku 60 a více let vlivem stárnutí populace do roku 2020. V porovnání s rokem 2016, kdy činil podíl ekonomicky neaktivních seniorů (60 a více let) z celkového počtu ekonomicky neaktivního obyvatelstva 65,3 %, došlo v roce 2021 k poklesu počtu ekonomicky neaktivních obyvatel v této věkové kategorii o 0,6 p. b. Z genderového pohledu v roce 2021 ženy tvořily 61,7 % z celkového počtu ekonomicky neaktivních (meziroční nárůst podílu o 1,2 p. b.), muži se podíleli 38,3 %.

¹⁴ Podíl všech dosažitelných uchazečů o zaměstnání a ekonomicky aktivních osob (pracovní síly)

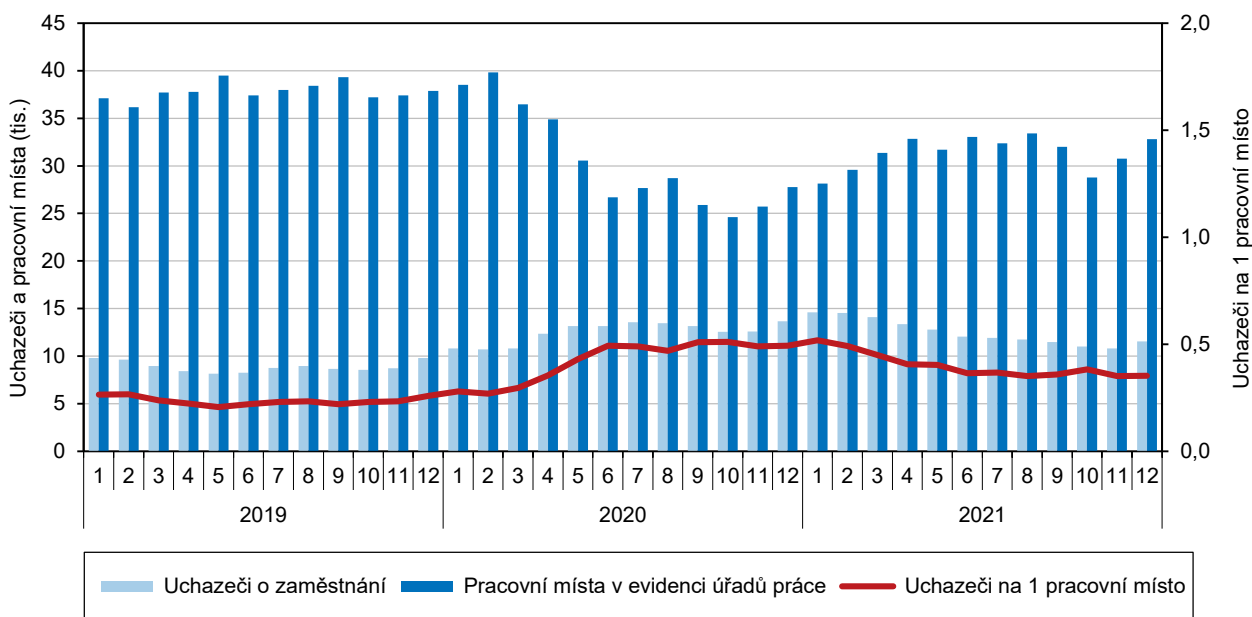
Nezaměstnanost

Počet uchazečů o zaměstnání se meziročně snížil

K 31. 12. 2021 bylo na úřadech práce Plzeňského kraje evidováno 11 558 **uchazečů o zaměstnání**, tj. o 15,5 % méně než na konci roku 2020. Počet uchazečů o zaměstnání se v evidenci úřadu práce v porovnání s předchozím rokem snížil v důsledku poklesu pandemie covid-19. V porovnání s rokem 2014 byl nižší o 49,0%. Z celkového počtu uchazečů v roce 2021 mírně převažovaly ženy s 52,8 %, zbylých 47,2 % tvořili muži. Počet dosažitelných uchazečů v roce 2021 činil 10 433 osob, což znamenalo oproti roku 2020 snížení o 17,7 %. Oproti roku 2014 se počet dosažitelných uchazečů snížil 52,4 %. Průměrný věk uchazeče se zvýšil ze 40,8 let v roce 2014 na 43,6 let v roce 2021, tj. zvýšení o 2,8 roku. K 31. 12. 2021 dosáhl počet uchazečů absolventů škol a mladistvých 550 osob, meziročně se počty uchazečů této skupiny snížily o 10,0 %. Klesající tendenci vykazovaly také počty uchazečů se zdravotním postižením. Zatímco v roce 2020 bylo evidováno 2 182 uchazečů se zdravotním postižením, v roce 2021 se počty uchazečů v této skupině snížily na 2 079 osob, tj. pokles o 4,7 %. V roce 2021 byly v porovnání s rokem 2014 nižší nejen počty uchazečů absolventů škol a mladistvých o 55,0 %, ale i počty osob se zdravotním postižením, a to o 34,8%.

Graf 2.4 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Plzeňském kraj (stav ke konci měsíce)

Pramen: MPSV

Mezi uchazeči se nejvíce snížily počty uchazečů ve věku 20–24 a se základním vzděláním

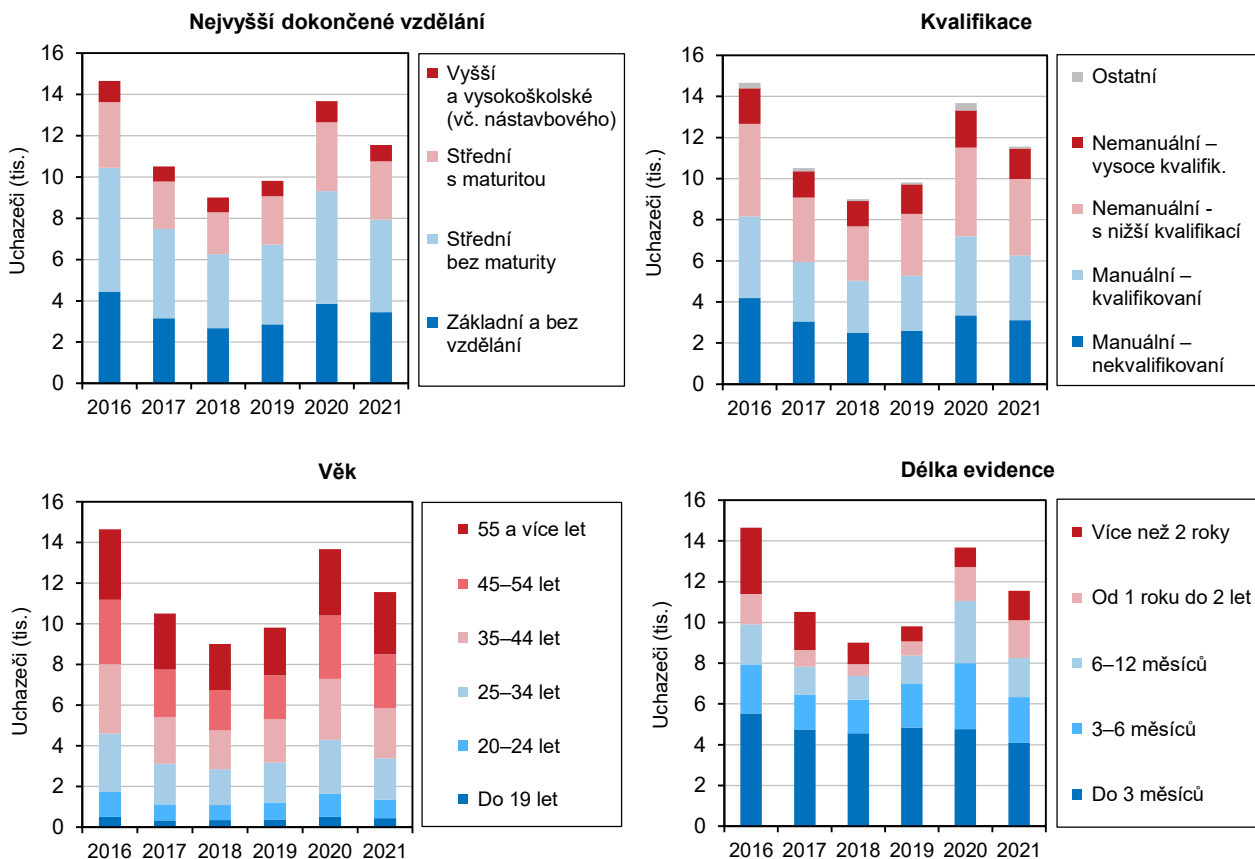
V průběhu let 2014–2021 (stav k 31. 12.) se ve **věkové struktuře** nejvíce snížil počet uchazečů o zaměstnání ve věkovém rozmezí 20–24 let (o 64,0 %), dále ve skupině 25–29 let (o 63,0 %). Naopak počty uchazečů v seniorské kategorii se s prodlužováním věku při odchodu do důchodu zvýšily, a to ve věku 60–64 let o 22,6 % a ve věku 65 let a více o 191,4 %. Z pohledu **vzdělanostní struktury** se v období let 2014–2021 (stav k 31. 12.) počty nezaměstnaných uchazečů nejvíce snížily ve skupinách se základním vzděláním (o 52,3 %), u vyučených (o 51,9 %), se středním vzděláním bez maturity (o 51,2 %). Nejnižší pokles nezaměstnaných uchazečů byl zaznamenán u vyučených s maturitou (o 39,6 %), u uchazečů s úplným středním všeobecným vzděláním (o 40,4 %) a s vysokoškolským vzděláním (o 43,1 %). Struktura vzdělání vysokoškolských uchazečů často neodpovídá potřebám trhu práce. Neumístění vysokoškolští uchazeči při výběru studia dávali často přednost humanitním oborům vzdělání

před technickými. Vzhledem k tomu, že Plzeňský kraj patří ke krajům s vysokým podílem průmyslu, uplatňují se tito absolventi na trhu práce hůře než absolventi s technickým vzděláním. Skupina uchazečů o zaměstnání s nejnižším vzděláním (bez vzdělání a neúplným vzděláním) vzrostla ze 101 uchazečů v roce 2014 na 244 uchazečů v roce 2021.

Graf 2.5 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence v Plzeňském kraji (stav k 31. 12.)

Pramen: MPSV

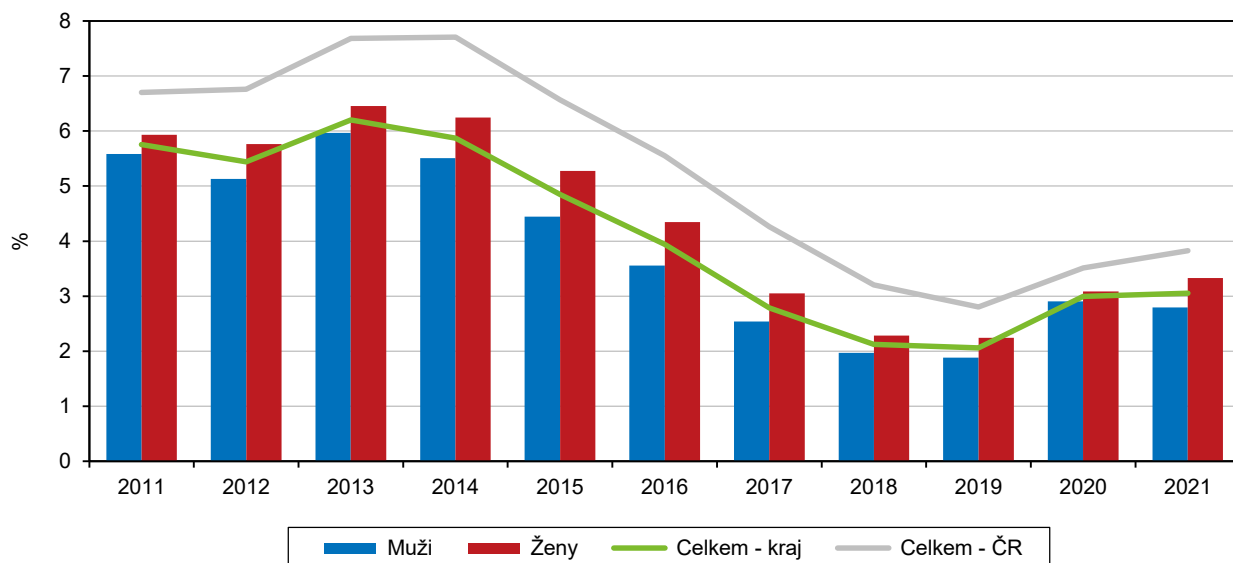

Plzeňský kraj měl šestý nejnižší podíl dlouhodobě nezaměstnaných mezi kraji ČR

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných, který je definován jako podíl nezaměstnaných v evidenci úřadu práce více než 12 měsíců na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, dosáhl k 31. 12. 2021 hodnoty 0,50 %. V podílu dlouhodobě nezaměstnaných se Plzeňský kraj v mezikrajském porovnání umístil až na devátém místě po krajích Pardubickém (0,31 %), Zlínském (0,40 %), Královéhradeckém (0,41 %), Jihočeském (0,45 %) a Vysočina (0,50 %). V porovnání s průměrem ČR byl podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Plzeňském kraji nižší o 0,19 p. b. **Podle délky nezaměstnanosti** k 31. 12. se v roce 2021 oproti roku 2014 snížily nejvíce počty uchazečů s délkou evidence nad 2 roky (o 73,1 %). Nezaměstnaní uchazeči v evidenci úřadu práce od 1 roku do 2 let klesli z 3 222 osob v roce 2014 (stav k 31. 12.) na 1 885 osob v roce 2021 (stav k 31. 12.). V porovnání s rokem 2014 zaznamenala tato skupina uchazečů pokles o 42,4 %. Zatímco se v časové řadě 2014–2021 počty neumístěných uchazečů s délkou evidence nad 2 roky a od 1 roku do 2 let snížily, naopak v meziročním srovnání se tyto skupiny v důsledku pandemie covid-19 zvyšovaly. Počty neumístěných uchazečů s délkou nad 2 roky se meziročně zvýšily o 52,1 %. Skupina uchazečů od 1 roku do 2 let vzrostla o 10,5 %.

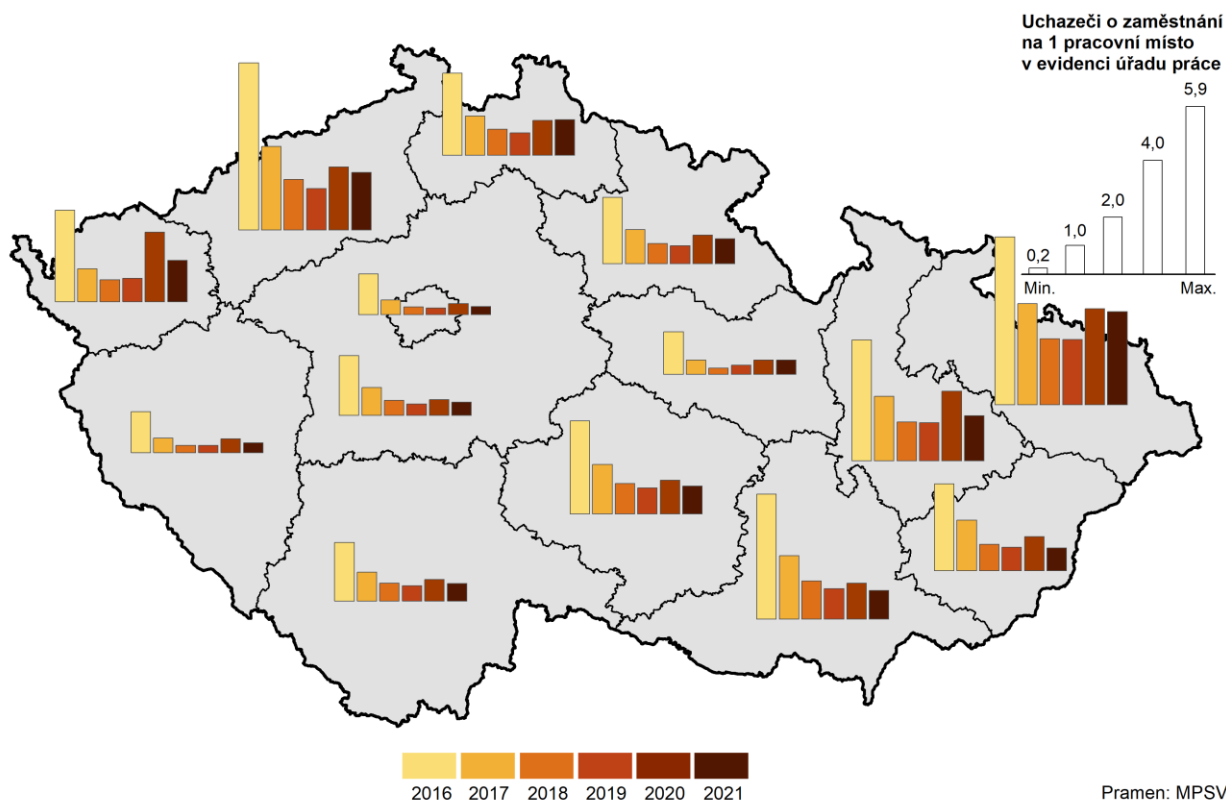
Graf 2.6 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Plzeňském kraji (stav ke konci měsíce)

Pramen: MPSV

*) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku

Uchazeči o zaměstnání na pracovní místo v evidenci úřadu práce v krajích v letech 2016 až 2021 (stav k 31. 12.)

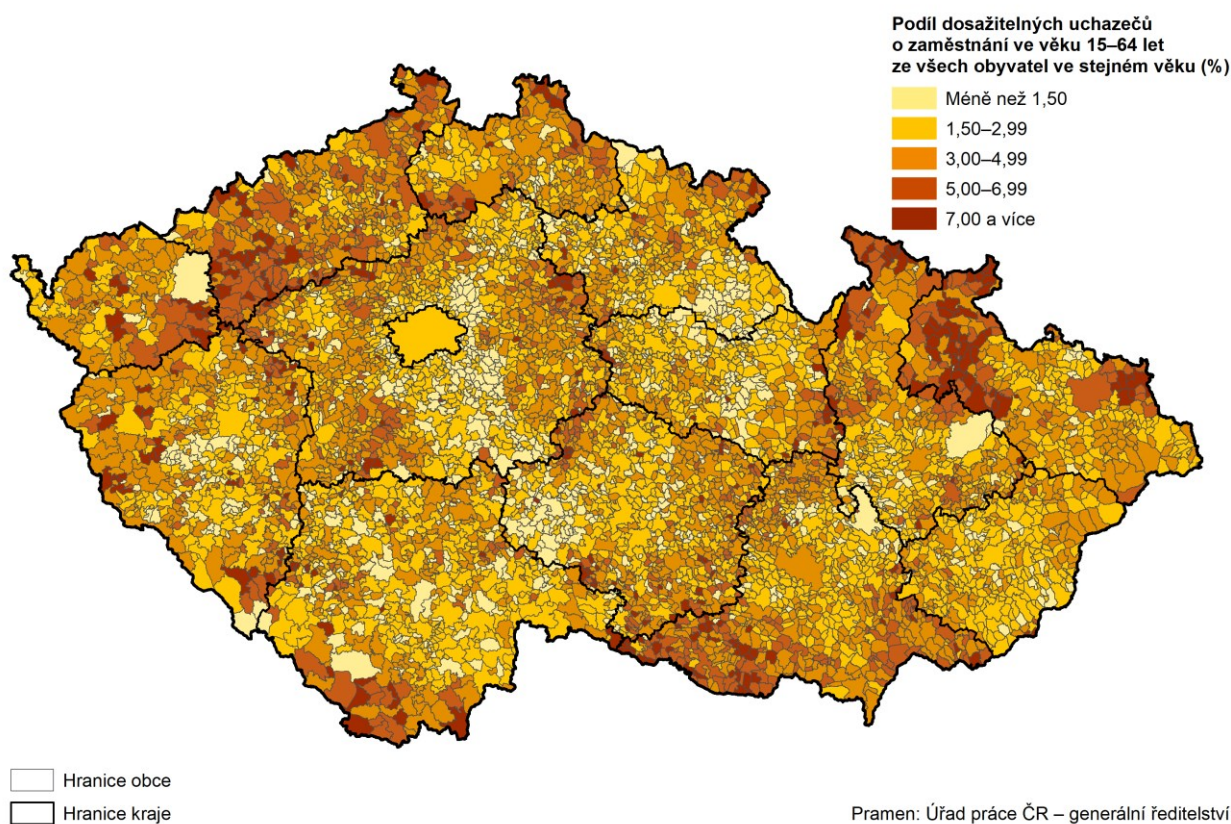
Podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji byl v mezikrajském porovnání na čtvrtém místě

Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2021 dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 2,78 %, což představuje meziroční pokles o 0,58 p. b. V rámci ČR řadí tato hodnota Plzeňský kraj na čtvrté místo za kraje Pardubický (2,45 %), Zlínský (2,73 %) a Hl. město Praha (2,76 %). V porovnání s republikovým průměrem byl podíl nezaměstnaných osob v Plzeňském kraji o 0,71 p. b. nižší. K 31. 12. 2021 dosáhl

podíl nezaměstnaných mužů hodnoty 2,53 % a žen 3,04 %. Meziroční snížení bylo u mužů 0,72 p. b. a u žen 0,44 p. b. Od roku 2014 se podíl nezaměstnaných osob snížil o 2,92 p. b. Mezi okresy Plzeňského kraje bylo dosaženo nejnižšího podílu nezaměstnaných osob v okrese Plzeň-jih (2,19 %). Druhé místo v podílu nezaměstnaných osob v roce obsadil okres Plzeň-město (2,57 %). Okres Klatovy se s hodnotou 2,76 % umístil na třetím místě. Nejvyšší nezaměstnanost v kraji zaznamenal okres Rokycany (3,42 %) a Tachov (3,22 %). V případě Tachovska se jedná o příhraniční oblast, která má charakter řídkého osídlení bez středních měst zabezpečujících obyvatelům více pracovních příležitostí a zároveň se potýká se zhoršenými dopravními podmínkami. V porovnání s rokem 2014 se v roce 2021 nezaměstnanost nejvíce snížila v okrese Tachov (o 4,13 p. b.), zejména vlivem rozvoje nových průmyslových zón podél dálnice D5 u Stříbra (Panattoni Park) a Boru (CTPark).

Podíl nezaměstnaných osob v obcích k 31. 12. 2021

Na 1 pracovní místo připadalo v Plzeňském kraji 0,4 uchazeče, což představuje druhou nejnižší hodnotu po Hl. městě Praze v ČR

K 31. 12. 2021 bylo v Plzeňském kraji evidováno úřady práce 32 810 pracovních míst, která se meziročně zvýšila o 18,2 %. Počet pracovních míst v časové řadě let 2014–2021 (stav k 31. 12.) rostl až do roku 2019, v roce 2020 se poprvé snížil v důsledku pandemie covid-19 a od roku 2021 se počet pracovních míst začal znovu zvyšovat. Na jedno pracovní místo připadalo 0,4 uchazeče, což byla výrazně nižší hodnota v porovnání s hodnotou zaznamenanou v roce 2014 (4,6 uchazečů na 1 pracovní místo). Plzeňský kraj se umístil v mezikrajském srovnání na druhém místě s nejnižším **počtem uchazečů na 1 pracovní místo** po Hl. městě Praze (0,3 uchazeče na 1 pracovní místo). Průměr ČR dosáhl hodnoty 0,8 uchazeče na 1 pracovní místo. V meziokresním srovnání připadl nejnižší počet uchazečů na 1 pracovní místo v okrese Tachov (0,1), Plzeň-jih a Plzeň-město (shodně 0,3). Naopak relativně nejvyšší počet uchazečů na 1 pracovní místo byl zaznamenán v okresech Plzeň-sever (0,8), Domažlice a Rokycany (shodně 0,6).

Výše průměrné měsíční podpory oproti roku 2014 vzrostla o 3 106 Kč

Nárok na podporu v nezaměstnanosti v roce 2021 mělo 4 052 uchazečů, což představovalo meziroční pokles o 19,7 %. Výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti v roce 2021 činila 9 392 Kč. Meziročně se dávka zvýšila o 500 Kč, tj. o 5,6 %. V porovnání s rokem 2014 se počet uchazečů s nárokem na podporu v roce 2021 snížil o 1 530 uchazečů, tj. o 27,4 % méně a výše průměrné měsíční dávky v nezaměstnanosti se zvýšila o 3 106 Kč, tj. o 49,4 % více.

Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele dosáhl v roce 2020 hodnoty 279 042 Kč

Čistý disponibilní důchod domácností¹⁵ (ČDDDD) je částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu a úspory. Tento ukazatel zachycuje do značné míry úroveň materiálního bohatství domácností. ČDDDD v Plzeňském kraji trvale rostl. V roce 2020 dosáhl hodnoty 164,9 mld. Kč, meziročně vzrostl o 5,5 %. V časové řadě 2015–2020 se meziročně nejméně zvýšil v roce 2016, zatímco nejvíce vzrostl v roce 2019. Plzeňský kraj se podílel na ČDDDD v ČR 5,4 %. **Relativní ukazatel ČDDDD na 1 obyvatele** činil 279 042 Kč. V časové řadě 2015–2020 vykazoval s výjimkou roku 2016 rostoucí trend. Mezi kraji zaujímal Plzeňský kraj v tomto ukazateli třetí místo. V porovnání s průměrem ČR v roce 2020 byl nižší o 4 393 Kč.

Průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu dosáhl mírného meziročního zvýšení 0,2 %

Podle výsledků výběrového šetření **Příjmy a životní podmínky domácností 2021** dosáhl **průměrný roční hrubý příjem na osobu¹⁶** výše 245 812 Kč, což představovalo osmou hodnotu v rámci krajů. V porovnání s předcházejícím šetřením se Plzeňský kraj dostal z pátého místa na osmé. **Průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu** činil 207 136 Kč. Oproti průměru ČR byla dosažená hodnota v kraji nižší o 12 970 Kč. V porovnání s rokem 2019 se průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu zvýšil jen o 0,2 %. **Průměrný celkový roční čistý příjem včetně naturálního příjmu** představoval 214 782 Kč na 1 člena domácnosti, z toho naturální příjem (např. produkce z vlastního hospodářství) činil 3,7 %. Meziročně se celkový roční čistý příjem na osobu zvýšil o 0,2 %. Nejvyšší průměrný celkový roční čistý příjem na 1 osobu byl dosažen v Hl. městě Praze (300 141 Kč) a nejnižší ve Zlínském kraji (197 910 Kč). Oproti ČR byl průměrný celkový roční čistý příjem na 1 osobu v Plzeňském kraji nižší o 13 340 Kč, tj. o 5,8 % méně.

Nejvyšší podíl domácností pobíral průměrný čistý měsíční příjem na osobu v příjmové skupině 15 001–20 000 Kč

Nejvyšší podíl domácností v Plzeňském kraji (33,4 %) pobíral **v průměru čistý měsíční příjem na osobu** v příjmové skupině 15 001–20 000 Kč. Druhou nejčetněji zastoupenou skupinu (25,2 %) tvořily domácnosti s příjmem 20 001–30 000 Kč na osobu. Domácnosti s příjmem 12 001–15 000 Kč na osobu představovaly skupinu s třetím nejvyšším výskytem, tento příjem pobíralo 18,1 % domácností v Plzeňském kraji. Nejnižší podíl domácností v kraji (0,3 %) měl nejvyšší měsíční čistý příjem na osobu 50 001 a více Kč. Nejnižší měsíční peněžní příjem do 6 000 Kč na osobu pobíralo 0,6 % domácností. Meziročně vzrostl nejvíce podíl domácností v příjmové skupině 15 001–20 000 Kč, a to o 4,7 p. b. V pořadí druhou nejrychleji meziročně rostoucí skupinu tvořily domácnosti v příjmové skupině 20 001–30 000 Kč, v této příjmové skupině se podíl domácností meziročně zvýšil o 2,3 p. b. V porovnání s loňským meziročním růstem se projevil trend zpomalení růstu v příjmových skupinách 15 001–20 000 Kč a 20 001–30 000 Kč. Podíl domácností s čistým měsíčním příjmem do 6 000 Kč na osobu meziročně vzrostl o 0,2 p. b. Meziročně se zvýšil podíl domácností v příjmové skupině 8 001–10 000 Kč na osobu o 1,1 p. b. Naopak ve vyšších příjmových skupinách na osobu 30 001–50 000 Kč a 50 001 Kč

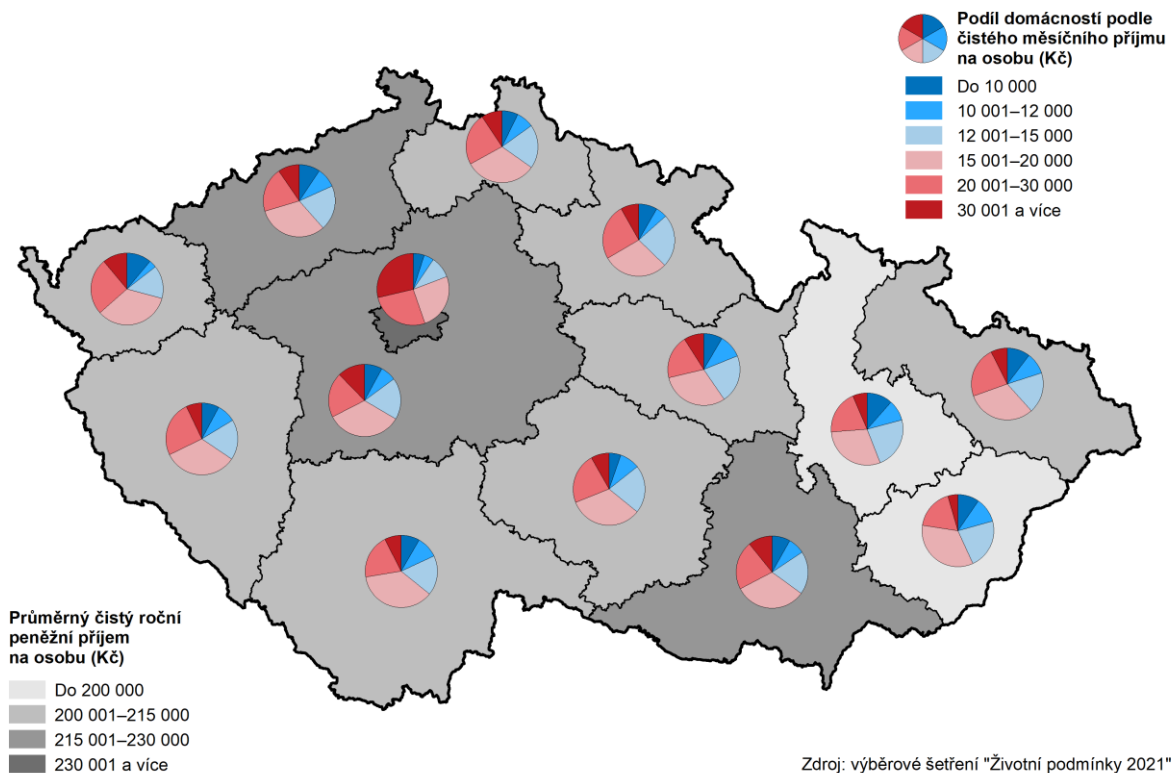
¹⁵ Čistý disponibilní důchod domácností - ČDDDD (makroekonomický agregát), který pro sektor domácností představuje běžný důchod po zdanění, který slouží k pokrytí konečné spotřeby a úspory; data za rok 2021 budou k dispozici v lednu 2023

¹⁶ Příjmy domácností byly šetřeny za rok 2020

a více můžeme zaznamenat celkový meziroční pokles. V příjmové skupině 30 001–50 000 Kč činil meziroční pokles 0,9 p. b., ve skupině 50 001 Kč a více činil meziroční pokles 0,1 p. b. Ke změně v meziročním vývoji v uvedených příjmových skupinách přispěla pandemie covid-19.

Příjmy domácností podle krajů v roce 2020

Zdroj: výběrové šetření "Životní podmínky 2021"

Téměř polovina domácností v Plzeňském kraji vycházela se svými příjmy s obtížemi

V roce 2021 bylo v Plzeňském kraji **250 347 hospodařících domácností**, které představovaly 5,6 % z celkového počtu hospodařících domácností v ČR. Na základě subjektivního názoru jednotlivých domácností **vycházelo s vlastním příjmem** velmi snadno jen 1,8 % domácností a snadno 12,4 %. Nejvyšší podíly domácností uvedly, že se svými příjmy vychází docela snadno (37,3 %) a s menšími obtížemi (33,3 %). Shrňeme-li podíl domácností, které měly vůbec nějaké obtíže, aby vyšly se svými příjmy, dostaneme celkový podíl 48,5 %.

Průměrné náklady na bydlení byly osmé mezi kraji

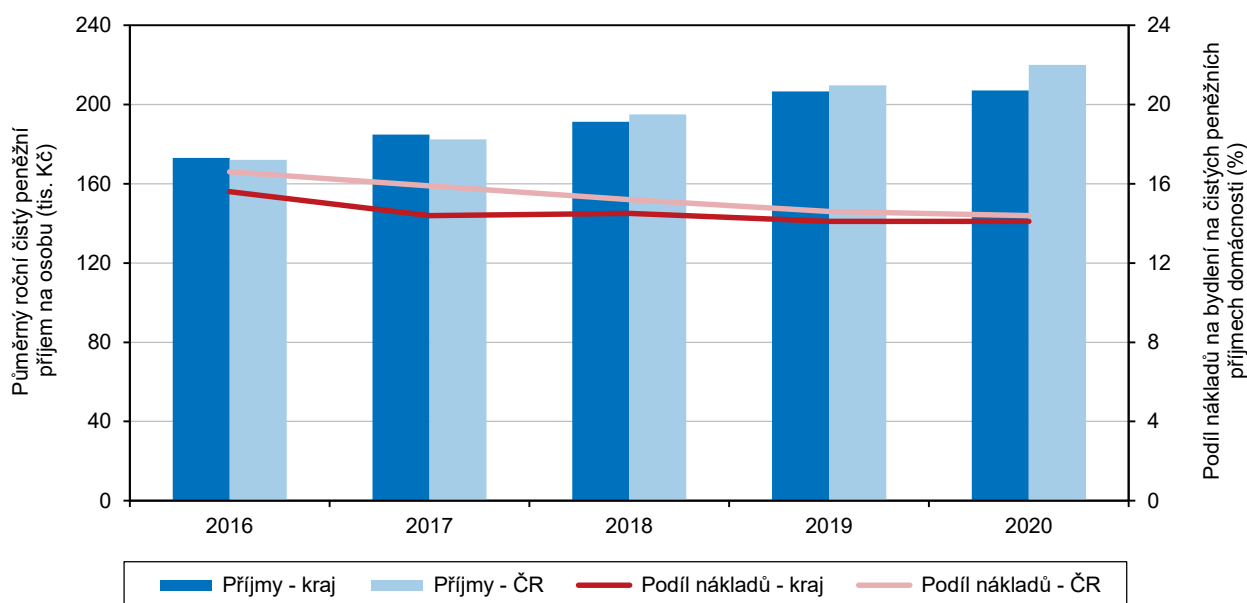
Náklady na bydlení činily 14,1 % z čistých peněžních příjmů domácností v Plzeňském kraji (šestý nejvyšší podíl nákladů na bydlení z čistých měsíčních peněžních příjmů v mezikrajském porovnání). Nejnižší podíl nákladů na bydlení k čistým peněžním měsíčním příjmům domácností byl zaznamenán v Kraji Vysočina (12,0 %), naopak nejvyšší (16,8 %) v Hl. městě Praze. Oproti průměru ČR byl podíl nákladů na bydlení v Plzeňském kraji nižší o 0,3 p. b. Měsíční náklady na bydlení v domácnostech Plzeňského kraje činily v průměru 5 634 Kč. Na těchto nákladech se nejvíce podílela elektřina (27,3 %) a nájemné, úhrada za užívání bytu (24,6 %). Náklady spojené s užíváním plynu z dálkového zdroje činily 12,9 %, teplo a teplá voda 10,5 % a vodné a stočné 10,0 %. Nejvyšší náklady na bydlení zaplatily v průměru domácnosti v Hl. městě Praze (8 643 Kč), nejnižší v Kraji Vysočina (5 049 Kč). **Podle subjektivního názoru domácností** v Plzeňském kraji nepředstavovaly náklady na bydlení vůbec žádnou zátěž pro 8,8 % domácností. Zaplatit náklady na bydlení představovalo určitou zátěž pro 78,3 % domácností. Velkou zátěží to bylo pro 12,9 % domácností.

Podíl domácností, které bydlely v bytě v osobním vlastnictví, byl v mezikrajském porovnání třetí nejvyšší

Podle právní formy užívání bytu bydlelo nejvíce domácností Plzeňského kraje ve vlastním domě (41,3 %) a v bytě v osobním vlastnictví (32,0 %). V Plzeňském kraji využívalo pronajatý byt 21,8 % domácností a u příbuzných a známých žilo 4,3 % domácností. Nejméně domácností (0,5 %) bydlelo v družstevních bytech. V porovnání s ostatními kraji byl podíl domácností v Plzeňském kraji, které bydlely v bytě v osobním vlastnictví, třetí nejvyšší. Podíl domácností, které bydlely ve vlastním domě, byl v rámci mezikrajského porovnání šestý nejnižší. Nejnižší podíl domácností v Plzeňském kraji v porovnání s ostatními kraji užíval k bydlení družstevní byty.

Graf 2.7 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Plzeňském kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Mzdy¹⁷

Výše průměrné hrubé měsíční mzdy v Plzeňském kraji byla v mezikrajském srovnání čtvrtá nejvyšší

V roce 2021 dosáhla podle předběžných výsledků **průměrná hrubá měsíční mzda** zaměstnance, přepočteného na plnou pracovní dobu podle místa pracoviště výše 36 395 Kč, což znamenalo meziroční nárůst o 1 434 Kč, tj. 4,1 %. V porovnání s průměrnou mzdou v ČR (37 903 Kč) byla průměrná mzda v Plzeňském kraji o 1 508 Kč nižší a kraj se tak v mezikrajském srovnání umístil na čtvrtém místě. Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v Hl. městě Praze (46 452 Kč), naopak nejnižší v Karlovarském kraji (33 180 Kč). Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy mezi kraji v roce 2021 představovalo 13 272 Kč. Tato hrubá měsíční mzda byla zjištěna z podnikového výkaznictví, kde představuje podíl mezd bez ostatních osobních nákladů připadajících na jednoho zaměstnance evidenčního počtu za měsíc.

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda byla dosažena v odvětví informační a komunikační činnosti

V roce 2020 byla v Plzeňském kraji dosažena nejvyšší **průměrná hrubá měsíční mzda podle CZ-NACE** v odvětví informační a komunikační činnosti (52 634 Kč) a naopak nejnižší mzda (19 427 Kč) v odvětví ubytování, stravování a pohostinství. V ČR byla také nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda v odvětví informační a komunikační činnosti (62 253 Kč) a nejnižší mzda v odvětví ubytování, stravování

¹⁷ Údaje za rok 2021 jsou předběžné

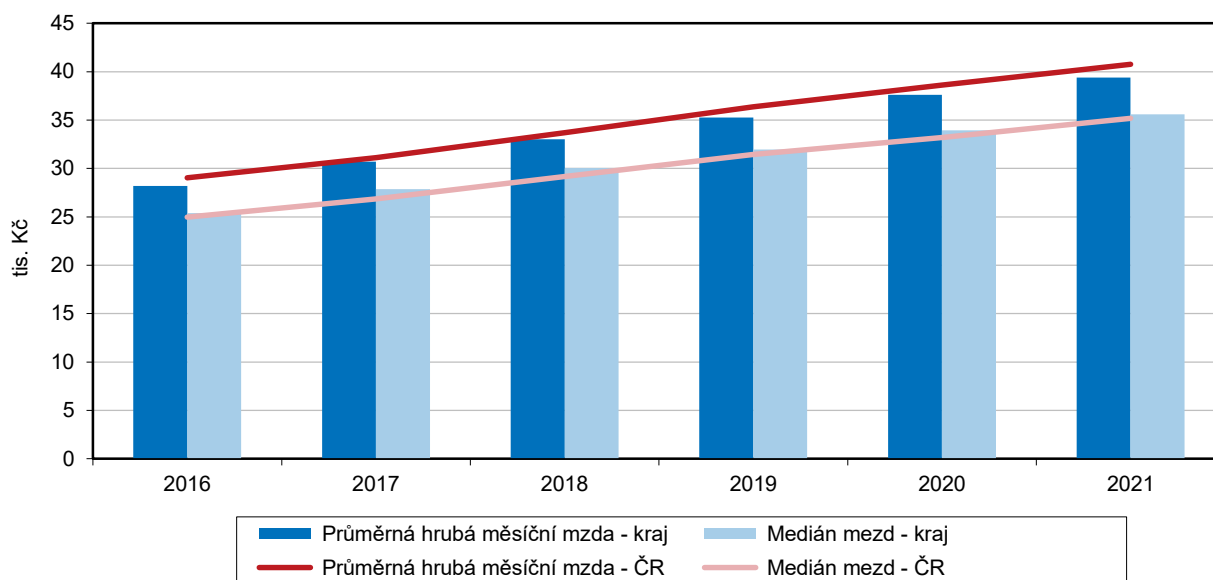
a pohostinství (20 296 Kč). V porovnání s Plzeňským krajem byla průměrná hrubá měsíční mzda za ČR v odvětví informační a komunikační činnosti vyšší o 9 619 Kč.

Mzdy získané na základě výběrového šetření MPSV a MF se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví

Mzdy získané na základě **výběrového šetření Ministerstva práce a sociálních věcí a Ministerstva financí** se odlišují od mezd získaných z podnikového výkaznictví v tom, že jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoli celkové objemy na úrovni podniků či organizací. Průměrná mzda zaměstnance v daném roce je vypočtena poměřením s jeho placenou dobou, tedy počtem měsíců, za které mzdu či náhradu mzdy skutečně pobíral, a je odečtena doba nemocí a dalších neplacených nepřítomností v práci pro daný rok. Výhoda takto sledované mzdy spočívá v tom, že umožňuje porovnávat mzdovou úroveň získanou v různých pracovních místech při přesně zjištěném objemu placené doby. V časové řadě je takto získaná mzda porovnatelná od roku 2011. Od roku 2011 jsou sledováni i zaměstnanci z podniků s méně než 10 zaměstnanci a také zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů fyzických osob. Výsledky před rokem 2011 nebyly přepočtené, a proto **nejsou srovnatelné**.

Graf 2.8 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: MPSV, MF

Ženy měly v porovnání s muži nižší mzdu o 12,5 %

V roce 2021 činila průměrná hrubá měsíční mzda (získaná z výběrového šetření ministerstev) v Plzeňském kraji 39 400 Kč a meziročně vzrostla o 4,8 %. V časové řadě 2012–2021 se v Plzeňském kraji průměrná hrubá měsíční mzda zvýšila o 62,2 %. Průměrná hrubá měsíční mzda dosáhla u mužů 41 724 Kč, u žen 36 508 Kč. Ženy měly v průměru o 5 216 Kč nižší průměrnou hrubou měsíční mzdu než muži, tj. o 12,5 %.

Variační rozpětí průměrné hrubé měsíční mzdy mezi kraji činilo 14 883 Kč

Nejvyšší průměrná hrubá měsíční mzda dosažená v Hl. městě Praze činila dle šetření ministerstev 50 494 Kč a nejnižší v Karlovarském kraji 35 611 Kč. **Variační rozpětí hrubé měsíční mzdy** mezi kraji představovalo v tomto případě 14 883 Kč.

Medián mezd se v časové řadě 2012–2021 zvýšil o 63,6 %

Rozdíly mezi úrovní jednotlivých hrubých měsíčních mezd daleko přesněji vystihuje **medián**, který sledovaný soubor rozdělí na dvě stejně početné skupiny. Přesně 50 % osob má mzdu nižší než medián mezd a přesně 50 % osob má mzdu vyšší. V roce 2021 dosáhl medián mezd v Plzeňském kraji 35 593 Kč a meziročně se zvýšil

o 4,8 %. V časové řadě 2012–2021 se pak zvýšil o 63,6 %. Medián mezd u mužů dosáhl 37 540 Kč a u žen 33 166 Kč, u žen byl tedy o 4 374 Kč nižší, tj. o 11,7 %.

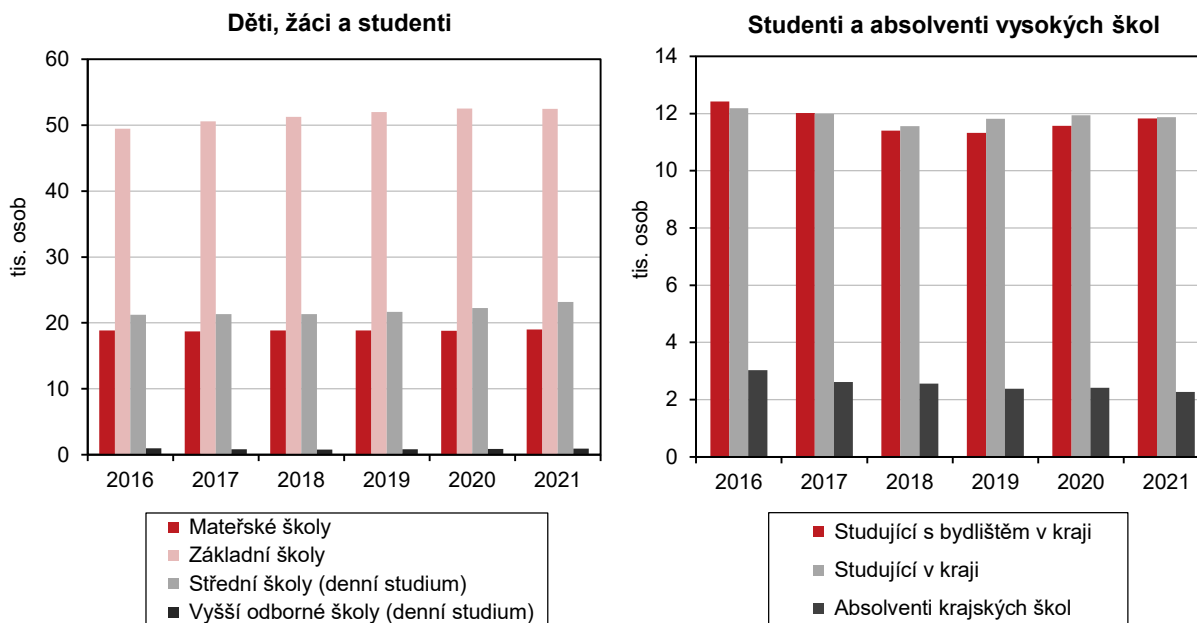
Vzdělávání

Ve školním roce 2021/22 navštěvovalo mateřské školy 19 023 dětí

Ve školním roce 2021/22 navštěvovalo **mateřské školy** v Plzeňském kraji 19 023 dětí (deváté místo v mezikrajském porovnání), z nichž necelých 52 % tvořili chlapci, dívky se podílely lehce přes 48 % na celkovém počtu dětí ve věku 3–6 let. Tyto děti navštěvovaly v Plzeňském kraji celkem 281 mateřských školek a na 1 třídu připadlo 21,5 dětí. Počtem učitelů v mateřských školkách (1 773,2 přepočtených osob na plně zaměstnané včetně ředitelů) se Plzeňský kraj v rámci krajů umístil na desátém místě. V časové řadě 2011/12–2021/22 vzrostl v Plzeňském kraji počet mateřských školek o 18, počet tříd o 97, počet dětí o 474 a počet přepočtených učitelů o 326,9. Ve školních letech 2011/12–2014/15 se počet dětí v mateřských školkách neustále zvyšoval. Pokles dětí v mateřských školkách se poprvé projevil ve školním roce 2015/16. V dalších letech zůstal stav téměř neměnný, až školní rok 2021/22 evidoval opět nárůst, a to o 234 dětí. Nejvyšší meziroční nárůst (731 dětí) byl zaznamenán ve školním roce 2011/12. V tomto školním roce také připadlo nejvíce dětí na 1 třídu, a to 23,6 dětí. Nejvyšší meziroční úbytek dětí v mateřských školkách (546) byl zaznamenán ve školním roce 2016/17. V rámci ČR měl nejvyšší počet dětí v mateřských školách Středočeský kraj (51 834), HI. město Praha (42 580) a Jihomoravský kraj (41 612). Nejméně dětí (8 354) navštěvovalo mateřskou školku v kraji Karlovarském. Nejvyšší počet školek se vyskytoval ve Středočeském (808), Jihomoravském (679) a Moravskoslezském (466) kraji, nejnižší v kraji Karlovarském (125). Plzeňský kraj se v celorepublikovém srovnání zařadil počtem mateřských školek až na dvanácté místo.

Graf 2.9 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Plzeňském kraji

Pramen: MŠMT

Základní školy v roce 2021/2022 navštěvovalo přes 52 tisíc žáků

V **základních školách** se začal postupně projevovat zvýšený počet žáků vlivem vyšší porodnosti v letech 2005–2009. Nejvíce žáků navštěvovalo základní školu v roce 2020/21 (52 501 žáků). Ve školním roce 2021/22 činil počet žáků 52 465 a oproti roku 2011/12 se zvýšil o 10 008 žáků. Meziroční došlo k poklesu o 0,1 %.

Na jednu třídu připadlo 19,8 žáků. V časové řadě 2011/12–2021/22 vzrostl v Plzeňském kraji počet tříd v základních školách o 380 a počet učitelů (v přepočtených osobách na plně zaměstnané) o 659,6. Počet žáků v základních školách se začal postupně zvyšovat od roku 2011/12. Nejvyšší meziroční nárůst (1 649 dětí) byl zaznamenán ve školním roce 2014/15. Nejvíce dětí připadlo na 1 třídu ve školním roce 2018/19, a to 20,5 žáků. Počet přepočtených učitelů na plně zaměstnané se meziročně zvýšil nejvíce ve školním roce 2019/20, kdy vzrostl meziročně počet pedagogů v základních školách v regionu o 131,7. Ve školním roce 2021/22 vyučovalo na základních školách 3 771,5 učitelů (v přepočtených osobách na plně zaměstnané včetně ředitelů, zástupců a výchovných poradců).

Na středních školách v posledních šesti letech počet studentů mírně narůstal

Na **středních školách** (denní studium) se počty studentů do roku 2015/16 snižovaly, v posledních šesti letech je však z vývoje patrný mírný růst. V roce 2015/16 studovalo na středních školách 20 889 studentů, v roce 2021/22 se jejich počet zvýšil na 23 027. Počet studentů **vyšších odborných škol** (denní studium) se mezi lety 2009/10–2016/17 pohyboval nad hranicí 1 tisíce. I když od roku 2015/16 nejprve ubývalo studentů vyšších odborných škol, v roce 2019/20 došlo k mírnému zvýšení o 0,9 % a v roce 2021/22 vystoupal počet na hodnotu 937 studentů.

Počty vysokoškolských studentů klesaly v důsledku poklesu obyvatel ve věku 20–24 let

Počty studentů **vysokých škol** (občané ČR) v průběhu posledních deseti let klesaly. Hlavní příčinou poklesu vysokoškolských studentů byl pokles počtu obyvatel ve věku 20–24 let o čtvrtinu. V roce 2011 studovalo na vysokých školách s **trvalým bydlištěm** v kraji 16 281 studentů, v roce 2021 se tento počet studentů snížil na 11 834, tj. pokles o 27,3 %. V roce 2021 dosáhl počet vysokoškolských studentů s **místem výuky** v kraji 11 875 a oproti roku 2011 klesl o 31,5 %. Z celkového počtu studentů s místem výuky v kraji studovalo v roce 2021 v prezenčním studiu 90,8 %. Podíl studentů v prezenčním studiu klesl v desetiletém horizontu o 19,8 %. V roce 2021 absolvovalo vysokou školu (občané ČR) s místem výuky v kraji 2 268 studentů a jejich počet se oproti roku 2011 snížil o 47,1 %. V Plzeňském kraji mohou studenti studovat na **Západočeské univerzitě** se sídlem v Plzni, která má 9 fakult (aplikovaných věd, designu a umění Ladislava Sutnara, ekonomickou, elektrotechnickou, filozofickou, pedagogickou, právní, strojní a zdravotnických studií). Ostatní fakulty, které sídlí v Plzeňském kraji, patří pod vysoké školy, které zde však nemají sídlo (např. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy nebo Metropolitní univerzita Praha).

Kultura a sport

Počet návštěvníků knihoven v roce 2020 výrazně klesl

Plzeňský kraj se s počtem 460 **knihoven** zařadil na 5. místo v rámci ČR. K 31. 12. 2020 poskytovala veřejné knihovnické služby v České republice dle údajů Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu síť 5 295 knihoven, z toho nejvíce jich bylo ve Středočeském kraji (779). Za posledních deset let bohužel ubylo v Plzeňském kraji 7 knihoven. V celé republice byl zaznamenán úbytek počtu knihoven o 2,1 % za deset let. Lokálně vyčleněnou částí knihovny je pak **pobočka**, která je její organizační částí a pracuje pod jejím přímým vedením. V Plzeňském kraji bylo ke konci roku 2020 takovýchto poboček 48 a jejich počet se v desetileté časové řadě příliš neměnil, během této doby došlo k nárůstu o 6 poboček. Všechny 508 knihoven v kraji (vč. poboček) disponovalo ve stejném období více než 4,6 miliony **knihovních jednotek** a registrovalo se zde 69 tisíc **čtenářů**. Celkem zde bylo uskutečněno téměř 2,3 milionů **výpůjček**, přičemž od roku 2013 byl zaznamenán klesající trend. V roce 2020 navštívilo veřejné knihovny 1,5 milionů návštěvníků, také tento ukazatel vykázal klesající tendenci kromě roku 2019, kdy došlo k meziročnímu nárůstu počtu návštěvníků, a to o 43 tisíc. V roce 2020 byl v Plzeňském kraji zaznamenán velký úbytek návštěvníků knihoven a jejich poboček,

meziroční pokles činil 29,2 %. Z celkového počtu návštěvníků knihoven bylo 56,0 % **on-line hostů**, což byl 8. nejnižší podíl mezi kraji. Nejvíce registrovaných on-line návštěvníků bylo v kraji Hl. město Praha (93,9 %).

Počet návštěvníků expozic a výstav v galeriích, muzeích a památnících zaznamenal prudký meziroční pokles

V roce 2020 bylo v Plzeňském kraji možné navštívit **30 muzeí a památníků, 3 galerie** a 17 poboček muzeí a galerií. V těchto objektech jsme mohli shlédnout 115 expozic a 159 výstav, což využilo 240 tisíc osob. V porovnání s ostatními regiony se řadí Plzeňský kraj na 6. místo v součtu muzeí, galerií a památníků, nejvíce jich bylo ve Středočeském (68 objektů) a nejméně v Karlovarském kraji (13 objektů). Stejný počet (33 objektů) jako v Plzeňském kraji se vyskytoval také v krajích Pardubickém a Moravskoslezském. Počet **hradů, zámků** a ostatních památkových objektů Plzeňského regionu se od roku 2008 do roku 2014 téměř neměnil, až v posledních šesti letech se zvyšoval, v roce 2018 dosáhl hranice 29 objektů. V roce 2020 došlo k poklesu počtu hradů a zámků zpřístupněných návštěvníkům za vstupné v Plzeňském kraji na 26 objektů celkem. Celkový počet návštěvníků těchto objektů klesl na 427 tisíc. Unie filmových distributorů uvádí, že v našem regionu bylo k 31. 12. 2020 v provozu celkem **65 kin**, z nichž 52,3 % tvořila kina letní, 15,4 % kina stálá a zbytek kina ostatní. Počet kin v kraji se v časové řadě od roku 2013 zvýšil o 23 zařízení a došlo také k nárůstu počtu diváků i představení. V rámci ČR se Plzeňský kraj v počtu kin zařadil na 8. místo společně s Krajem Vysočina, nejvíce jich bylo zaznamenáno ve Středočeském (117 kin) a naopak nejméně v Karlovarském kraji (35 kin).

Mezi sporty vyniká nejsilnější členskou základnou fotbal

V Plzeňském kraji tvořilo k 31. 12. 2020 **členskou základnu České unie sportu** celkem **70 181 členů**, z toho jen 20 544 žen (29,3 %). Nejpočetnější členskou základnou disponoval okres Plzeň-město, kde na 153 oddílů TJ/SK bylo sdruženo 28 649 členů. Druhé místo v počtu členů zaujímal okres Plzeň-sever (9 394) a třetí místo okres Domažlice (8 487). Nejmenší členskou základnu tvořili sportovci v okrese Tachov (4 061). Největší podíl členů v Plzeňském kraji tvořili dospělí ve věku 19 a více let (45 531), druhou nejpočetnější skupinou byli žáci 0–14 let (18 311) a zbytek členů se skládal z dorostu ve věku 15–18 let (6 339). Nejsilnější členskou základnu v Plzeňském kraji měl stejně jako v celé České republice **fotbal**. Se svými 21 152 členy a 248 oddíly tak potvrdil v regionu své prvenství. Dalšími sportovními odvětvími v Plzeňském kraji podle počtu oddílů byli na druhém místě volnočasový a rekreační sport (75 oddílů) a na třetím místě sport pro všechny (70 oddílů), na čtvrtém místě stolní tenis (66 oddílů) a na pátém místě tenis (63 oddílů). Následoval volejbal, lední hokej, nohejbal a lyžování. Také co do počtu členů disponoval druhou největší základnou hned po fotbale volnočasový a rekreační sport (5 358 členů), třetí místo obsadil sport pro všechny (5 133 členů), čtvrté místo patřilo tenisu (3 398 členů), páté lednímu hokeji (2 794 členů) a následují volejbal, národní házená, atletika, golf a první desítku uzavřela házená. Obecně došlo bohužel tak jako v celé České republice za uplynulých pět let k razantnímu poklesu počtu členů sportovních oddílů. Zatímco v rámci celé České republiky došlo k úbytku členů od roku 2014 o 5,4 %, v Plzeňském kraji byl pokles mnohem razantnější, a to o 19,0 %.

Zdravotnictví, dočasná pracovní neschopnost

Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,7 lékařů

V roce 2020 bylo v Plzeňském kraji zaměstnáno 2 751 **lékařů**. V časovém období 2013–2020 se počet zvýšil o 79 lékařů, tj. nárůst o 2,9 %. Meziroční zvýšení počtu lékařů činilo 0,3 %. Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo 4,7 lékařů. Na 1 lékaře připadlo v průměru 215 obyvatel. V porovnání s průměrem ČR byl počet obyvatel připadajících na 1 lékaře v Plzeňském kraji vyšší o 5 obyvatel. Nejhorší situace byla v okrese Plzeň-sever, kde na 1 lékaře připadlo 743 obyvatel, což byl zároveň nejvyšší počet v rámci všech okresů ČR.

Nejvyšší počet lékařů v okresech Plzeňského kraje byl v okrese Plzeň-město

V porovnání s ostatním kraji ČR připadl v Plzeňském kraji na 1 000 obyvatel pátý nejvyšší počet lékařů. Nejvyšší **počet lékařů na 1 000 obyvatel** měl kraj Hl. město Praha (8,0) a na druhé pozici se umístil Jihomoravský kraj (5,5), naopak nejméně lékařů na 1 000 obyvatel (3,2) bylo zaznamenáno ve Středočeském kraji, což úzce souvisí s blízkostí Hl. města Prahy. V okresech Plzeňského kraje byl nejvyšší počet lékařů na 1 000 obyvatel v okrese Plzeň-město (8,7), naopak nejnižší (1,3) v okrese Plzeň-sever. K okresům s nízkým počtem lékařů na 1 000 obyvatel patřily rovněž okresy Domažlice (2,3) a Tachov (2,4).

Počet lůžek v nemocnicích v roce 2016 mírně vzrostl vlivem některých LDN, které se staly součástí nemocnic

Lůžka v nemocnicích se v Plzeňském kraji postupně snižovala, výjimku představoval rok 2016, kdy se některé LDN staly součástí nemocnic, což způsobilo meziroční zvýšení o 239 lůžek. V dalších dvou letech 2017 a 2018 se počet lůžek v nemocnicích v Plzeňském kraji snižoval. První nepatrné zvýšení počtu nemocničních lůžek bylo zaznamenáno v roce 2019. V roce 2020 dosáhl počet lůžek v nemocnicích Plzeňského kraje 3 341, meziročně se tento počet zvýšil o 9 lůžek, tj. nárůst o 0,3 %.

Na 1 000 obyvatel středního stavu připadlo v Plzeňském kraji 5,7 lůžek v nemocnicích

V roce 2020 připadlo v Plzeňském kraji **na 1 000 obyvatel středního stavu 5,7 lůžek**. V rámci mezikrajského porovnání byl Plzeňský kraj v tomto ukazateli pátý. Počet lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu v Plzeňském kraji byl nižší o 0,1 než republikovým průměr. V časovém období let 2013–2020 se pohyboval tento ukazatel v rozmezí hodnot 5,6–6,0. Nejvyšší počet lůžek byl v roce 2016 (6,0 na 1 000 obyvatel středního stavu) a naopak nejnižší hodnota tohoto ukazatele (5,6) byla zaznamenána v roce 2015. Nejvíce nemocničních lůžek (8,3) připadlo na 1 000 obyvatel v Hl. městě Praze, nejméně (4,2) v Karlovarském kraji. V okresech Plzeňského kraje byl nejvyšší počet lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu (11,5) v okrese Plzeň-město. Ten se stal druhým okresem ČR s nejvyšším počtem lůžek na 1 000 obyvatel středního stavu hned po okrese Brno-město s 11,8 lůžky. Nejméně nemocničních lůžek (2,7) na 1 000 obyvatel středního stavu měl v Plzeňském kraji okres Rokycany. Údaje o hospitalizovaných pacientech a průměrné ošetrovací době hospitalizovaných nebyly za rok 2020 k dispozici. Poslední údaje za tyto ukazatele byly publikovány v Základních tendencích v roce 2019.

Průměrný denní počet dočasně práce neschopných osob měl v důsledku pandemie covid-19 výrazně rostoucí trend

V roce 2021 bylo hlášeno 156 010 nových případů **dočasné pracovní neschopnosti**, což představovalo v průměru denně 14 102 dočasně práce neschopných osob. V důsledku pandemie covid-19 vzrostl výrazně oproti roku 2020 jak počet nových případů, tak i průměrný denní stav nemocných. Počet nových případů dočasné pracovní neschopnosti se meziročně zvýšil o 23,8 % a průměrný denní stav práce neschopných o 6,9 %. Průměrná délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti v roce 2021 činila 33,0 kalendářního dne, z toho 31,3 pro nemoc, pro pracovní úraz 55,7 kalendářního dne a pro ostatní úraz 52,6 kalendářního dne. Ve srovnání s republikovou hodnotou byla průměrná doba trvání dočasné pracovní neschopnosti v Plzeňském kraji o 1,5 dne kratší.

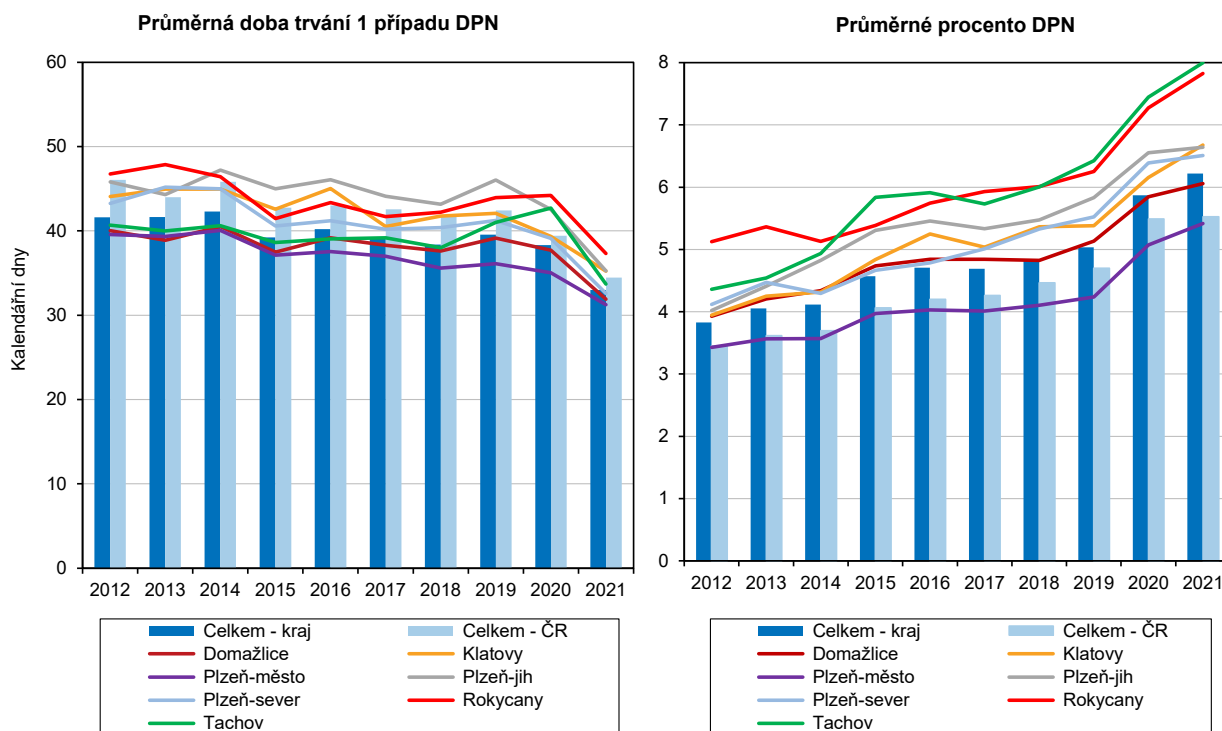
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v kraji je páté nejvyšší v ČR

Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti dosáhlo v roce 2021 v Plzeňském kraji hodnoty 6,217 % a meziročně se zvýšilo o 0,345 p. b. V časovém období 2013–2021 bylo průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti nejvyšší právě v roce 2021. Na výrazně zvýšeném trendu vývoje se podílela především pandemie covid-19. V porovnání s ČR bylo průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v Plzeňském kraji vyšší o 0,692 p. b. Nejnižší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti vykazovaly kraje Hl. město Praha (3,897 %) a Jihomoravský (5,463 %), naopak nejvyšší průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti měly kraje Moravskoslezský (6,956 %) a Zlínský (6,660 %).

V průměrném procentu dočasné pracovní neschopnosti se Plzeňský region v rámci ostatních krajů umístil na pátém místě. V okresech Plzeňského kraje dosahují nejvyššího průměrného procenta dočasné pracovní neschopnosti okresy Tachov (8,000 %) a Rokycany (7,826 %), naopak nejnižší hodnotu tohoto ukazatele trvale zaznamenává okres Plzeň-město (5,415 %).

Graf 2.10 Dočasná pracovní neschopnost (DPN) v Plzeňském kraji, jeho okresech a ČR

Pramen: ČSÚ, ČSSZ

Nemocenské pojištění

Meziročně poklesly výdaje na dávky nemocenského pojištění o 192,4 mil. Kč

V Plzeňském kraji bylo v roce 2021 evidováno 226 814 **nemocensky pojištěných osob**, z toho 109 770 žen. Počet nemocensky pojištěných osob se meziročně zvýšil o 2 252 osob. Z hlediska vývoje **dávek nemocenského pojištění** v Plzeňském kraji docházelo k poklesu až do roku 2012, kdy byly výdaje abnormálně nízké a od té doby znovu výrazněji narůstají. Nejvyšší výdaj (2 927 939 tis. Kč) na dávky nemocenského pojištění byl zaznamenán v roce 2020. Meziročně došlo k poklesu výdajů na dávky nemocenského pojištění o 192,4 mil. Kč.

Výdaje na nemocenskou tvoří 70,1 % dávek nemocenského pojištění

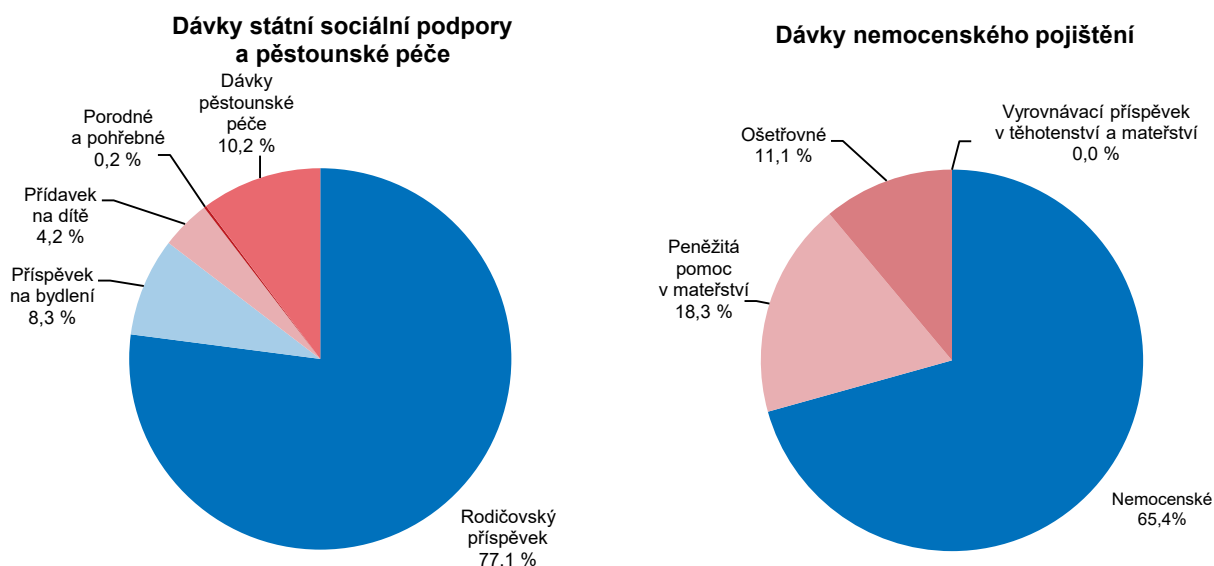
Z hlediska **struktury dávek** tvoří největší část (70,1 %) dávka **nemocenská** (tj. 1 917 040 tis. Kč), na kterou má zaměstnanec nebo OSVČ nárok spolu s dalšími podmínkami od 15. kalendářního dne trvání jeho dočasné pracovní neschopnosti. Pokud zaměstnanec nemůže pracovat z důvodu, že musí ošetřovat nemocného člena domácnosti nebo dítě mladší 10 let, protože školské zařízení bylo uzavřeno, vzniká mu nárok na tzv. **ošetřovné**. V Plzeňském kraji se tento druh na celkových výdajích nemocenského pojištění podílel 11,0 %. I když meziročně došlo k poklesu těchto výdajů, v roce 2021 byly výdaje na ošetřovné trojnásobně vyšší než v roce 2019. Vyšší výdaje na dávky ošetřovného mezi roky 2020–2021 byly zajisté ovlivněny uzavřením škol a jiných zařízení během pandemie covid-19 včetně souvisejících legislativních úprav. Třetím největším výdajem nemocenského pojištění je **peněžitá pomoc v mateřství**, v roce 2020 to bylo celkem 495 507 tis. Kč

(tj. podíl 18,1 % z celkových výdajů). Strukturu dávek doplňuje **vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství**, na který v kraji připadlo 211 tis. Kč a má na něj nárok zaměstnankyně, která byla z důvodu těhotenství, mateřství převedena na jinou práci a z tohoto důvodu dosahuje bez svého zavinění nižšího příjmu než před převedením. Od 1. 2. 2018 byla zavedena nová dávka **otcovská poporodní péče**, na kterou bylo v kraji v roce 2021 vynaloženo 14 201 tis. Kč, meziroční nárůst dosáhl 5,0 %. Na **dlouhodobé ošetřovné**, dávka zavedena od 1. 6. 2018, bylo vyplaceno 8 383 tis. Kč a byl zde zaznamenán meziroční nárůst téměř o pětinu. Z hlediska vývoje největší rostoucí trend zaznamenává kategorie výdajů na ošetřovné. Přestože v roce 2021 došlo u výdajů na ošetřovné k meziročnímu poklesu o 53,6 %, v průběhu posledních pěti let se jedná o čtyřnásobný nárůst. Výdaje na peněžitou pomoc v mateřství klesaly v letech 2010–2013. Od roku 2013 je zaznamenáván rostoucí průběh a za posledních pět let došlo k navýšení o 40,5 %, meziroční nárůst o 4,5 %. Průběh vývoje výdajů na nemocenské měl od roku 2013 rostoucí charakter, v roce 2021 bylo vyplaceno nejvíce, a to 1,9 mld. Kč, meziroční navýšení o 7,3 %. Během pěti let se výdaje na nemocenské zdvojnásobily.

Graf 2.11 Výdaje na dávky státní sociální podpory a nemocenského pojištění v Plzeňském kraji v roce 2021

Pramen: MPSV

Podíl dávek nemocenského pojištění v Plzeňském kraji činí 5,3 % z celkových výdajů za ČR

Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Plzeňském kraji se podílely 5,3 % na celkovém úhrnu dávek v ČR. Tento podíl řadí Plzeňský kraj na sedmé místo. Stejnou pozici má i podíl výdajů na nemocenské, který činí 5,6 % z celkového republikového úhrnu. Deváté místo v mezikrajském porovnání dosáhl kraj v dávkách ošetřovného, zde se podílí na celkových výdajích v ČR 5,3 %. U peněžité pomoci v mateřství participuje kraj 4,4 % na celorepublikových sociálních dávkách tohoto typu.

Státní sociální podpora

Z celkového objemu vyplacených dávek tvořily přídavky na děti 30,6 %

Systém **státní sociální podpory** je legislativně upraven předpisy o státní sociální službě. Podle zákona o státní sociální podpoře se poskytují následující dávky: přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné a pohřebné. V roce 2021 bylo vyplaceno v Plzeňském kraji 351,5 tis. dávek státní podpory, z toho 30,6 % na přídavky na dítě. **Přídavek na dítě** je definován jako základní dlouhodobá

dávka poskytovaná rodinám s dětmi na krytí nákladů spojených s jejich výchovou a výživou, jejichž příjem nedosahuje 2,7 násobku životního minima. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory celkem v posledních letech klesal, v roce 2020 však meziročně mírně vzrostl (o 4,0 %). V roce 2021 nedošlo k žádné změně, počet dávek státní sociální podpory celkem byl shodný s rokem 2020. U přídaveků na dítě došlo k nárůstu vyplácených dávek proti roku 2020, ale u rodičovského příspěvku a příspěvku na bydlení se dávky snížily.

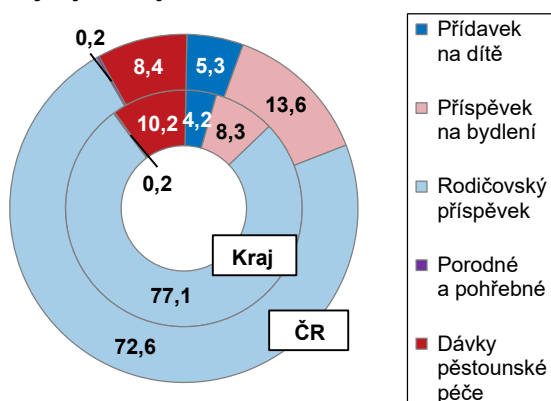
Plzeňský kraj má šestý nejnižší objem dávek státní sociální podpory z úhmu ČR

Objem **výdajů na dávky státní sociální podpory** ve sledovaném období má kolísavý charakter. V roce 2021 činil objem výdajů 2 153 mil. Kč, což je meziročně o 5,4 % méně v porovnání s předchozím rokem. Z celkového objemu dávek státní podpory v ČR připadá na Plzeňský kraj až devátý podíl (4,8 %), z toho u přídaveků na dítě dokonce předposlední podíl (3,9 %). V mezikrajském srovnání má nejvyšší podíl celkových výdajů na ČR Hl. město Praha (12,8 %), naopak nejnižší kraj Karlovarský (2,5 %).

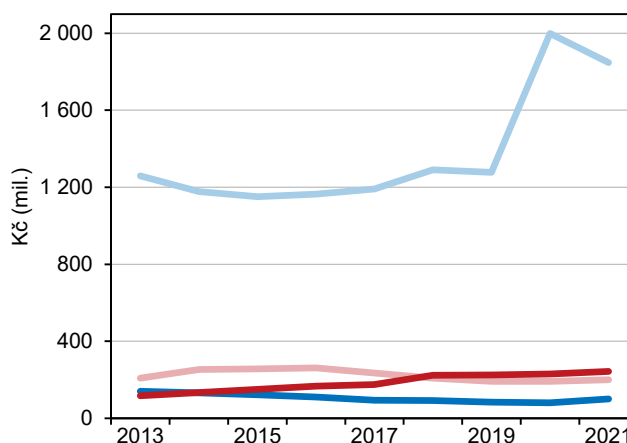
Graf 2.12 Výdaje na dávky státní sociální podpory a péče v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: MPSV

Výdaje v kraji a ČR v roce 2021 v %

Výdaje na vybrané dávky v kraji^{*)}

^{*)} podle místa trvalého bydliště příjemce

Z celorepublikového pohledu je hodnota dávek státní sociální podpory druhou nejnižší v přepočtu na obyvatele v Plzeňském kraji

Výdaje na dávky státní sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele mají variabilní průběh, meziročně se hodnota ukazatele snížila. V celorepublikovém srovnání měl Plzeňský kraj druhou nejnižší hodnotu **dávek sociální podpory v přepočtu na 1 obyvatele** (4 154 Kč). Nejvyšší hodnotu mají kraje s vysokou nezaměstnaností, a to Moravskoslezský (5 376 Kč/obyv.) a Ústecký (5 159 Kč/obyv.). Hodnota relativního ukazatele v Plzeňském kraji (4 650 Kč/obyv.) je nižší než republikový průměr, a to o 496 Kč.

Sociální služby

Služby provozované formou celoročního pobytu tvořily třetinu služeb sociální péče

V příslušných sociálních zařízeních tvořily jednu třetinu služby provozované formou celoročního pobytové služby. Jedná se o domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

V Plzeňském kraji bylo provozováno 25 domovů pro seniory s kapacitou 1 584 lůžek

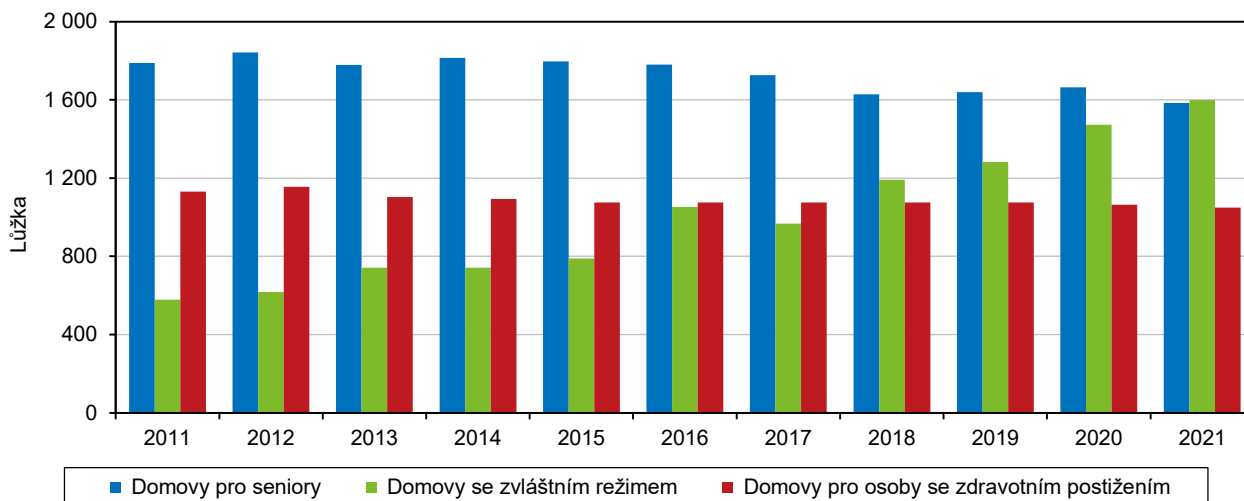
Jednou z legislativně stanovených služeb sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem v **domovech pro seniory**. Tato služba je určena zejména těm seniorům, jimž nelze zabezpečit pomoc v jejich přirozeném sociálním prostředí. V Plzeňském kraji bylo provozováno 25 domovů pro seniory s kapacitou 1 584 lůžek. Z dlouhodobého pohledu má vývoj počtu lůžek proměnlivý charakter. Meziročně se

počet lůžek v domovech pro seniory snížil o 81 lůžek (pokles o 4,9 %). K mírnému meziročnímu navýšení došlo v letech 2019 a 2020, nicméně v období 2016–2021 se jedná spíše o snížení počtu lůžek. V roce 2021 byl v tomto sledovaném období počet lůžek v kraji vůbec nejnižší. Průměr počtu lůžek na jedno zařízení dosahuje hodnoty 63,4 v kraji, což je méně než průměr za ČR (68,1 lůžek). U tohoto typu zařízení bylo zaznamenáno 1 056 neuspokojených žádostí o sociální služby, meziročně to znamená pokles o 39,6 %.

Graf 2.13 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Plzeňském kraji
(stav k 31. 12.)

Pramen: MPSV

Pro osoby s duševními poruchami je v kraji k dispozici 20 zařízení s kapacitou 1 598 lůžek

Další legislativně definovanou službou sociální péče je pobytová služba s celoročním provozem - **domov se zvláštním režimem** - poskytující služby osobám trpícím duševní nemocí, Alzheimerovou chorobou či jinou formou demence. V Plzeňském kraji se nachází těchto zařízení 20 s kapacitou 1 598 lůžek. Z retrospektivního pohledu je patrné, že až na mírný pokles počtu lůžek v roce 2017, během sledovaného období od roku 2016 dochází k navýšení počtu i kapacit zařízení. V roce 2021 kapacita lůžek meziročně vzrostla o 8,5 %, v porovnání s rokem 2016 dokonce o 51,8 %. Průměrná kapacita lůžek v těchto zařízeních činí 79,9 lůžek, tj. o 18,6 lůžek na jedno zařízení nad republikovým průměrem. V zařízeních tohoto typu bylo k 31. 12. 2021 evidováno 1 557 neuspokojených žádostí o příslušnou sociální péči.

Domovů pro osoby se zdravotním postižením funguje v kraji 12 s lůžkovou kapacitou 1 049 lůžek

V zařízeních sociální péče je dále definována pobytová služba s celoročním provozem pro osoby se sníženou soběstačností vyžadující pravidelnou a komplexní péči, kterou jim nelze zajistit v jejich přirozeném sociálním prostředí - **domovy pro osoby se zdravotním postižením**. V Plzeňském kraji se nalézají 12 těchto zařízení s kapacitou 1 049 lůžek. Od roku 2016 do roku 2019 zůstal počet lůžek zachován, v dalších letech dochází k mírnému poklesu. V roce 2021 došlo k poklesu o 27 lůžek oproti roku 2016. Přepočítání lůžkové kapacity na jedno zařízení představoval v kraji hodnotu 87,4 a převýšil republikový průměr o 31,0 lůžek na jedno zařízení. Z údajů o neuspokojených žádostech o sociální služby v Plzeňském kraji lze konstatovat, že neuspokojených žádostí o umístění ve výše citovaném typu zařízení sociální péče bylo více než v roce předchozím, meziroční nárůst o 34,5 %.

Většina ostatních sociálních služeb patří do oblasti sociální prevence

Sociální služby kromě služeb sociální péče zahrnují ještě oblasti **sociálního poradenství** a služby sociální prevence, které se zaměřují na oblast sociálně negativních jevů (např. raná péče, azylové domy, nízkoprahová denní centra apod.).

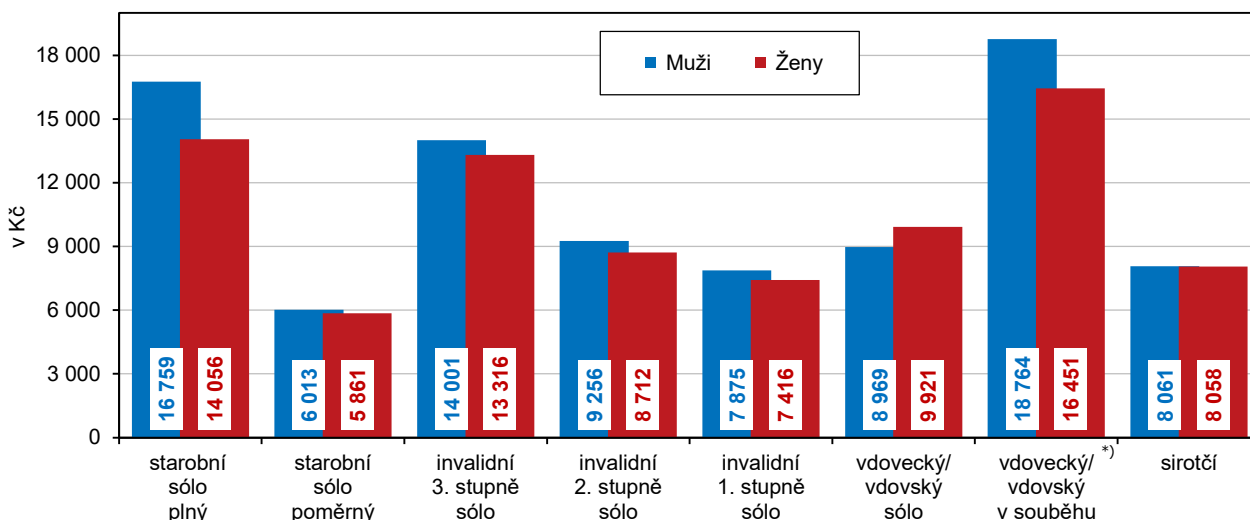
Důchodci, důchody

Počet příjemců starobních důchodů se meziročně snížil

V roce 2021 dosáhl počet **příjemců pobírajících starobní důchod celkem (včetně souběhu)** 131 898, v porovnání s rokem 2020 došlo ke snížení o 1,0 %. V roce 2021 ženy tvořily 59,5 % z celkového počtu příjemců, v porovnání s rokem 2016 se jejich podíl snížil o 1,1 p. b. V příjemcích starobních důchodů jsou zahrnuti jak příjemci pobírající důchod sólo, tak příjemci pobírající důchod v souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem. V příjemcích starobních důchodců nejsou zahrnuti příjemci pobírající poměrný důchod.

Graf 2.14 Průměrná výše důchodů podle jejich druhu a pohlaví příjemce v Plzeňském kraji v prosinci 2021

Pramen: ČSSZ

^{*)} důchod vdovecký nebo vdovský vč. souběhu se starobním nebo invalidním

Příjemci starobních důchodů sólo činili 75,2 % z příjemců starobních důchodů celkem

Příjemci starobních důchodů sólo představovali 75,2 % z příjemců starobních důchodů celkem (včetně souběhu). Oproti roku 2016 se tento podíl zvýšil o 0,5 p. b. V roce 2021 činil počet příjemců starobního důchodu sólo 99 203 a meziročně poklesl o 1,4 %.

Nejrychleji rostl počet příjemců předčasných důchodů

V roce 2021 se v porovnání s rokem 2016 zvýšil počet **příjemců předčasných starobních důchodů** (včetně souběhu) o 7,3 % (absolutně o 2 730 osob). V roce 2021 dosáhl počet příjemců předčasných starobních důchodů (včetně souběhu) 40 234, z toho bylo 57,4 % žen. Oproti roku 2016 se tento podíl zvýšil o 0,4 p. b.

Ženy měly v průměru o 16,1 % nižší důchod než muži

Výše **průměrného důchodu sólo (bez souběhu)** v roce 2021 činila 15 371 Kč. Ve sledovaném období 2016–2021 se zvýšil důchod o 3 947 Kč, tj. nárůst o 34,6%. Výše důchodů mužů byla 16 759 Kč a žen 14 056 Kč. Ženy měly v průměru nižší důchod o 16,1 % než muži. Ve sledovaném období se zvýšily důchody mužům o 4 192 Kč, tj. o 33,4 %, a ženám o 3 668 Kč, tj. o 35,3 %. V roce 2021 činil podíl průměrného starobního důchodu sólo na mzdovém mediánu 43,2 %.

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Počet spáchaných trestných činů v roce 2021 v kraji dosáhl 8,2 tisíc

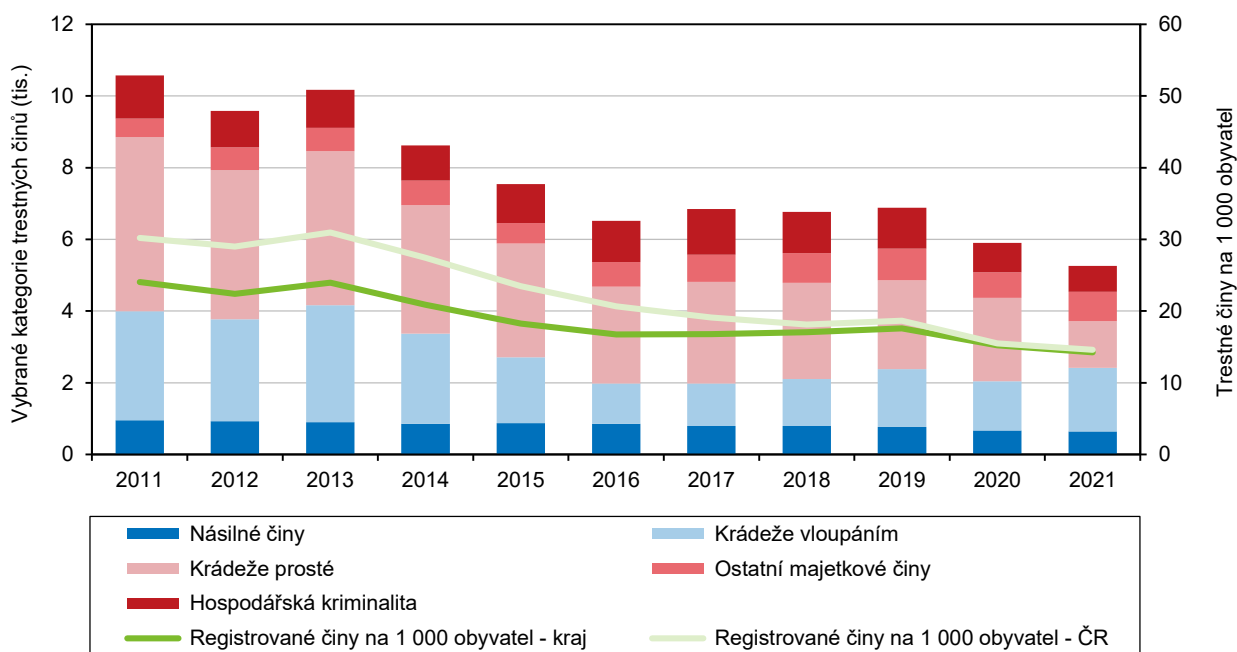
V Plzeňském kraji v roce 2021 bylo podle údajů Policejního prezidia ČR spácháno **8 224 registrovaných trestných činů**, což představuje nejnižší počet trestné činnosti ve sledovaném období od roku 1991. V roce 2021 se Plzeňský kraj v rámci mezikrajského porovnání zařadil počtem registrovaných trestných činů na šesté místo. Nejvyšší počet trestné činnosti byl zaznamenán v roce 1999, a to 18 446 registrovaných trestných činů. Meziročně se snížila trestná činnost o 8,6 %. Z hlediska klasifikace registrovaných trestných činů patřily téměř tři čtvrtiny do oblasti **obecné kriminality** (73,4 %). **Hospodářská kriminalita** se podílela na celkovém počtu trestných činů 8,8 %. Z oblasti obecné kriminality je nejvíce trestných činů majetkových (64,5 %) a násilných (10,6 %). Z násilných činů se jedná nejčastěji o úmyslné ublížení na zdraví, porušování domovní svobody nebo nebezpečné vyhrožování apod. Majetková trestná činnost zahrnuje především krádeže vloupáním a krádeže prosté (věci z automobilů, jízdních kol) apod.

V přepočtu připadlo na 1 000 obyvatel kraje 14,2 registrovaných trestných činů

V roce 2021 připadlo v Plzeňském kraji **na 1 000 obyvatel 14,2 registrovaných trestných činů** a v rámci krajů se region v tomto ukazateli umístil na pátém místě. V Plzeňském kraji byla hodnota tohoto ukazatele v porovnání s republikovým průměrem nižší o 0,3 trestných činů na 1 000 obyvatel.

Graf 2.15 Registrované trestné činy v Plzeňském kraji a ČR

Pramen: Policejní prezidium ČR

Nejvíce trestných činů bylo spácháno v okrese Plzeň-město

Z regionálního pohledu byla téměř polovina registrovaných trestných činů spáchána v okrese Plzeň-město. Druhý nejvyšší počet byl zaznamenán ve sloučených okresech Plzeň-jih a Plzeň-sever (17,1 %). Naopak nejnižší podíl trestné činnosti v regionu vykazoval okres Rokycany (6,8 %). V přepočtu trestných činů na 1 000 obyvatel dosáhl opět nejvyšší hodnoty okres Plzeň-město (20,4) a dále následovaly okresy Tachov (13,5), Domažlice (13,3) a Klatovy (11,8). Nejnižší hodnota tohoto ukazatele (9,4) byla registrována v okresech v blízkosti města Plzně (Plzeň-sever a Plzeň-jih). Celkově došlo v kraji meziročně k poklesu registrovaných trestných činů. Nejvyšší meziroční pokles trestných činů byl zaznamenán v okresech

Tachov (o 13,0 %), Plzeň-město (o 12,2 %) a Rokycany (o 7,0 %). Klatovy byly jediným okresem, kde došlo naopak k nárůstu registrovaných trestných činů, a to o 2,0 %.

Obecná kriminalita v kraji meziročně klesla

V roce 2021 bylo zaznamenáno v Plzeňském kraji 6 038 **trestných činů obecné kriminality**, meziroční pokles činil 9,5 %. Obecná kriminalita se meziročně snížila ve všech okresech v kraji, nejvíce v Tachově (o 16,7 %) a Domažlicích (o 14,5 %). Počet registrovaných **trestných činů hospodářské kriminality**, který v Plzeňském kraji dosáhl 726 trestných činů, se meziročně snížil o 11,8 %. Přestože došlo celkově v kraji k meziročnímu poklesu hospodářské kriminality, v pěti okresech ze sedmi hospodářská kriminalita vzrostla, nejvíce v okrese Domažlice a to o 43,9 %. Meziroční pokles hospodářské kriminality byl zaznamenán jen ve dvou okresech v kraji, Plzeň-město (o 43,0 %) a Rokycany (o 17,7 %).

Nejvyšší objasněnost trestných činů byla zaznamenána v okrese Domažlice

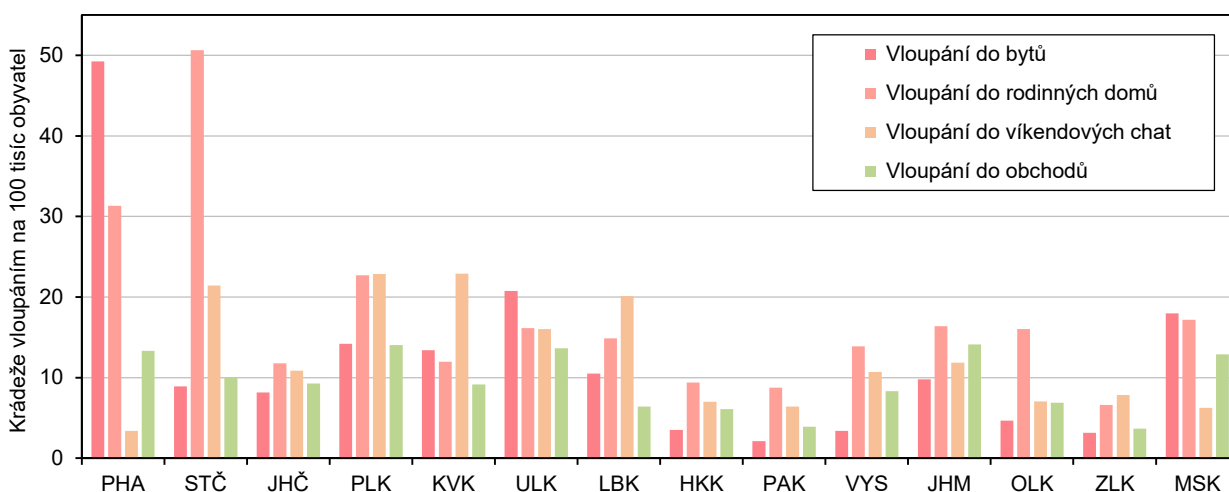
Z hlediska **objasněnosti** bylo nejvíce registrovaných trestných činů vyšetřeno v roce 2021 v okresech Domažlice (62,7 %), Tachov (62,0 %) a Klatovy (59,6 %). Nejnižší objasněnost trestných činů celkem byla zjištěna v okresech Plzeň-město (34,8 %). Meziročně se nejvíce zvýšila objasněnost v okresech Rokycany (o 7,9 p. b.) a Klatovy (o 5,3 p. b.). Naopak nejnižší meziroční zvýšení objasněnosti bylo zaznamenáno v okrese Plzeň-město (o 0,5 p. b.).

Objasněno bylo v kraji 47,0 % registrovaných trestných činů

Policejní orgány objasnily v regionu v rámci celkové kriminality 3 863 činů, což znamená v meziročním srovnání nárůst o 2,5 %. Celkové **procento objasněnosti** činilo 47,0 %. V porovnání s ČR byla objasněnost v kraji téměř srovnatelná, nižší jen o 0,3 p. b. V případě obecné kriminality bylo vyřešeno 2 447 trestných činů, jejich objasněnost dosáhla 40,5 %. V hospodářské kriminalitě bylo zaznamenáno 327 objasněných trestných činů a jejich objasněnost činila 45,0 %.

Graf 2.16 Registrované krádeže vloupáním na 100 000 obyvatel podle krajů v roce 2021 (vybrané druhy)

Pramen: Policejní prezidium ČR

Počet dopravních nehod v Plzeňském kraji představuje 3,9 % z úhrnu dopravních nehod v ČR

V Plzeňském kraji se v roce 2021 přihodilo celkem 3 914 **dopravních nehod**, což představuje 3,9 % z celkového počtu dopravních nehod v ČR. Meziročně došlo k navýšení dopravních nehod, a to o 8,8 %. Nejnižší počet dopravních nehod (2 813) byl v Plzeňském kraji zaznamenán v roce 2010, v porovnání s tímto rokem vzrostly dopravní nehody v roce 2021 o 39,1 %. V roce 2021 připadlo na 1 000 obyvatel 6,8 dopravních nehod. V rozmezí let 2017–2021 byl tento ukazatel nejvyšší v roce

2019, kdy bylo zaznamenáno 7,0 dopravních nehod na 1 000 obyvatel středního stavu. Věcná škoda způsobená dopravními nehodami dosáhla výše 315,3 mil. Kč, tj. o 24,1 % více než v roce 2020.

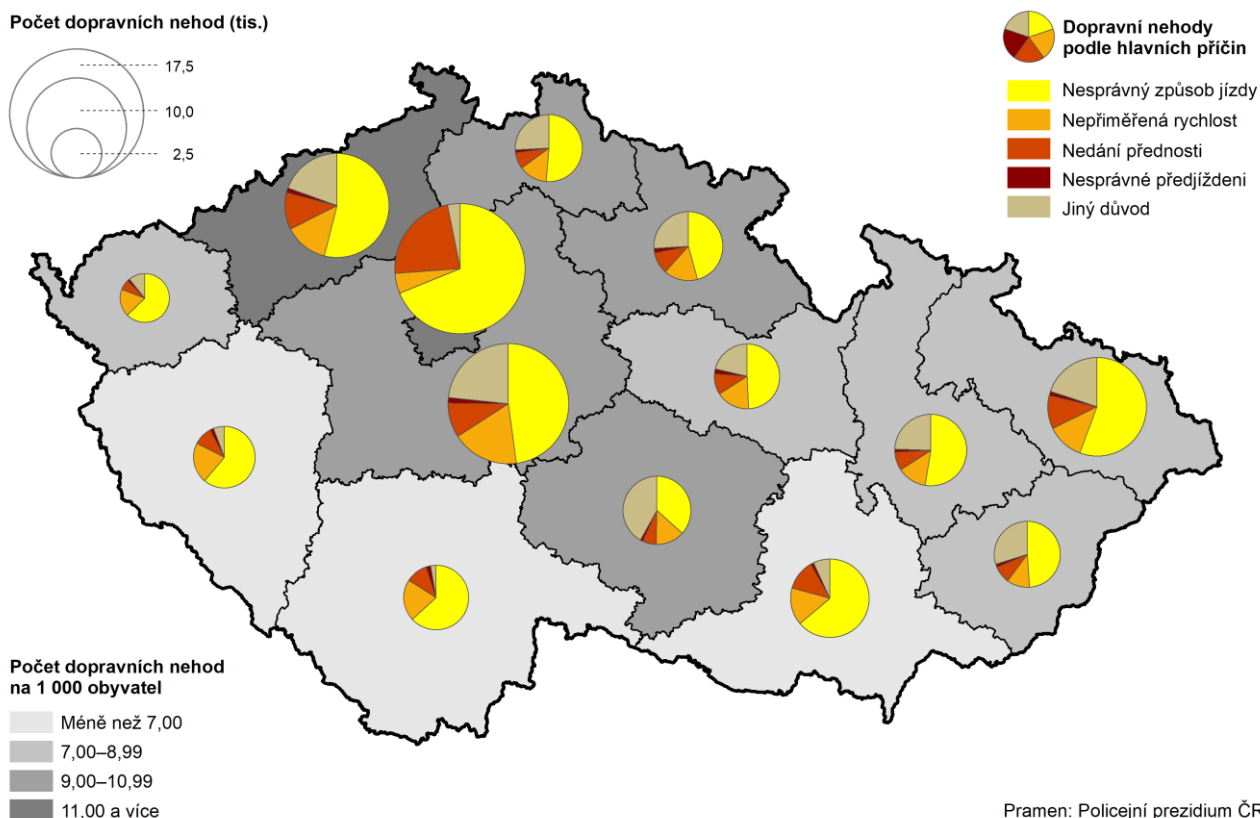
Okres Rokycany zaznamenal nejnižší počet nehod mezi okresy celé ČR

V pořadí podle nejnižšího počtu dopravních nehod se Plzeňský kraj umístil v roce 2021 na druhém místě za Karlovarským krajem. V majetkových škodách způsobených při nehodách zaujímá Plzeňský kraj v porovnání s ostatními kraji desáté místo. Nejnižší počet dopravních nehod (258) byl zaznamenán v okrese Rokycany, který byl zároveň okresem s nejnižším počtem dopravních nehod v rámci celé ČR. Naopak nejvyšší počet dopravních nehod v kraji (1 339) se vyskytoval v okrese Plzeň-město. Druhý nejvyšší počet dopravních nehod (734) byl zaznamenán dohromady za oba okresy Plzeň-jih a Plzeň-sever. Počet usmrcených osob byl nejvyšší za oba okresy Plzeň-jih a Plzeň-sever (11 osob). Nejvíce osob lehce i těžce zraněných bylo v okrese Plzeň-město, a to 404 lehce a 35 těžce. Nejvyšší věcná škoda 102,7 mil. Kč byla při dopravních nehodách způsobena v okrese Plzeň-město.

Na silnicích Plzeňského kraje zavinili řidiči pod vlivem alkoholu 297 dopravních nehod

Při dopravních nehodách bylo v regionu usmrceno 34 osob, což je o 3 osoby více než v roce 2020. Těžce zraněno bylo o 10 osob méně než v předchozím roce, ubylo také zranění lehčího rázu (o 3,4 %). Nejvyšší počet usmrcených na 1 000 dopravních nehod byl zaznamenán v Jihočeském kraji (10,4 úmrtí na 1 000 nehod), v Plzeňském regionu bylo zaregistrováno 8,7 úmrtí na 1 000 nehod (v mezikrajském porovnání druhé místo za Jihočeským krajem). Nejnižší počet usmrcených na 1 000 dopravních nehod (1,3) byl zaznamenán v Hl. městě Praze. Pod vlivem alkoholu zavinili řidiči v Plzeňském kraji 297 dopravních nehod (více než polovina nehod se stala v okresech Plzeň-město, Plzeň-jih a Plzeň-sever). V porovnání s rokem 2020 klesl počet nehod pod vlivem alkoholu o 1,3 %.

Dopravní nehody v krajích ČR v roce 2021

Z celkového počtu registrovaných řidičů v kraji představuje podíl bodovaných řidičů 5,9 %

K 31. 12. 2021 bylo v Plzeňském kraji v **centrálním registru řidičů** evidováno 23 157 řidičů, kteří se dopustili přestupku započítávaného do bodového hodnocení řidiče. Z celkového počtu řidičů v Plzeňském kraji se dopustilo přestupku 5,9 %. Nejnižší podíl řidičů s přestupkem byl registrován v Hl. městě Praze (4,5 %). Plzeňský kraj se umístil na pátém místě za Hl. městem Prahou. Naopak nejvyšší podíl řidičů s přestupkem měl Moravskoslezský kraj (7,9 %). Počet řidičů s přestupkem se v regionu meziročně zvýšil o 2 776, tj. nárůst o 13,6 %. V roce 2021 se Plzeňský kraj podílel na celkovém počtu bodovaných řidičů v České republice 5,5 %.

Hasičský záchranný sbor evidoval v Plzeňském kraji v průběhu roku 2021 celkem 1 019 požárů

V Plzeňském kraji bylo evidováno v průběhu roku 2021 podle statisticky vedených údajů Ministerstva vnitra - Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru 1 019 **požárů**. Na 1 000 obyvatel v kraji připadlo 1,8 požárů, což v porovnání s průměrem České republiky (1,5) bylo o 0,2 více. V porovnání s rokem 2020, kdy vzniklo 1 085 požárů, se meziročně počet požárů snížil o 66. V okrese Plzeň-město bylo v roce 2021 lokalizováno 309 požárů, což byl nejvyšší počet požárů v regionu. Na všech požárech v regionu se okres Plzeň-město podílel 30,3 %. V roce 2021 vznikla při požárech v Plzeňském kraji přímá škoda ve výši 171,7 mil. Kč. V porovnání s rokem 2020 se přímá škoda při požárech snížila o 13,1 mil. Kč, tj. meziroční snížení o 7,1 %. V roce 2021 připadla v průměru na 1 požár škoda ve výši 168,5 tis. Kč. Při požárech byly v regionu usmrceny 4 osoby a 63 osob se zranilo.

